

DEBRECZEN

A DEBRECENI FÜGGELENSÉGI ÉS 48-ASRÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Előfizetési ár helyben: Előfizetési ár ide re :
 Egész évre . . . 12.- kor. Egész vve . . . 18.- kor.
 Félévre 6.- kor. Félévre 9.- kor.
 Egyes szám ára 4 fillér. Egyes szám ára 6 fillér.

Felolós szerkesztő:
SIMON ISTVÁN.
 Lapkiadó
HOROVITZ ZSIGMOND.

Szerkesztőség és kiadóhivatal,
 Darabos-utca 7. szám alatt.
 Telefon 412. szám.

Népgyűlés és népgyűlés.

Irta dr Kertész István.

E két végtelennel akarunk elszámolni.

Mert bármennyire is egy- és ugyanazt akarja kifejezni e két szó — egyik nagy betűvel kezdődik, a másik kicsivel. És lehetnek homlokegyenest ellenkezőek egymással, amint az úgy is volt Debreczenben március 17-ikén: az egyik a Bika szálló dísztermében, a másik a városháza udvarán.

Nemcsak gazdasági törekvéseink, de különösen társadalmi viszonyaink domborodtak ki erős vonásokkal a két népgyűlés a kaimából.

Abból a pontból kell kiindulnunk, amelyet némelyek tán még csak ezután fognak céként kitűzni, hogy mind a két részt, úgy a «pro» mint a «contra»-t a társadalmi és egyéb igazságok szempontjából kell mérlegeinünk. Értékesítjük úgy a jót, mint a rosszat.

Nem mérges nyilakkal dolgozunk, mert városunkban a mérges nyilakat diadalra juttatnunk nem szabad — hanem a logikus rendet. Elavult, tulszárnyalt eszközök vagy játékszerek ma már azok a nyilak, sokkal precízebb fegyvereket kell használnunk, ha komolyan célt akarunk érni.

Két ellentétes áramlat tüzött össze vasárnap amelyen szélesebb körben, mint a közgyűlési terem falai.

Akik már évek óta megtámadásoknak voltak kitéve, — mellékes, hogy kik, sőt egyelőre az is mellékes, hogy miben állott e megtámadás — szóval a megtámadottak, igazságukban, a közérdek cselhatatlanságában bizva, féretelvé osztályérdekeket, nem ismerve különbséget polgártárs és polgártárs között: apellált Debreczen egész polgárságához.

Atadjuk a szót a jelenségeknek, a tényeknek, döntsön az ügy igazsága felett a népgyűlés. Nem akarunk eldönteni előre semmit az ügy érdemében, — annyi azonban bizonyos, hogy a Bika szálló dísztermébe hívogató polgárok magatartása ellen, eljárása ellen kifogásunk nem lehet.

Debreczen huszonöt polgára már felhívásának kibocsátásától kezdve, magával vitte a mérsékelt, tárgyilagos gondolkozásnak közbizalmát.

Nem számítottak az évek óta folyó támadások keserűségeire, ingereire, s nyugodtan átélték annyi év után egy rövidke hétnek cinytevéseit.

A városháza udvara még tágasabb, mint a Bika szálló terme. Mennyi elbizakodottság, — mennyi erőfeszítés kellett ahhoz, hogy a törvényhatósági bizottság elvarátaival évek óta gyűjtögetett önbizalmat valamennyire megmentették? — — —

Osztályok izgatásával, föltámaszhatatlan há-

rom kiszagdával, személyekbe való kötőlőzködéssel, idegen községből hivatottakkal, egy ügyvéd spekulációjával indultak az óriási hanggal egybe hívott népgyűlésbe.

Kiknek van megengedve egészséges társadalmi viszonyok közepett az, hogy közügyekben ilyen eszközök használtsanak, — kik támogatnak ilyen fogásokat!?

Élénk példái ezek társadalmi életünk elítélendő jelenségeinek.

Meglepő módon differenciálódott e két irány a két népgyűlésen.

A Bika szálló dísztermében impozáns, nagy tömege gyűlt össze Debreczen polgárainak. Ritkán volt még népgyűlésnek olyan harmonikus, méltóságteljes megnyilatkozása, mint március 17-én. A zsufolásig meglelet terem méltó állásfoglalás volt az igazi közérdek mellett, s a közérdek igazi előbbrevitele mellett.

A városháza udvarán alig tudott összegyűlni egy kis, egy maroknyi csapat, bizonyára még az a három kiszagda sem volt ott, mert hisz a kiszagdák hatalmas tömege összetartva a demokratikus nagy közérdek mellett foglalt állást.

Akik az ellenvélemény sárhatiprásával akarták magukat a magasba emelni — önmagukat nyilazták le.

A gazdák nagygyűléséről a következő tudósításunk számol be:

Tizenegy óra után nyitotta meg az ülést Szentesi János elnök. Király József bírtokos szólaft fel először a Hortobágy hasznosítása ügyében.

Király József előadása a következő:

A HORTOBÁGY TÖRTÉNETI MEGVILÁGÍTÁSBAN.

Mit mond a városi főügyész?

Most, amidőn a Hortobágy ugynevezelt hasznosítási kérdése, annyira előtérbe tolt, — hogy a V. Tanács a tiszti főügyész véleménye alapján, a Hortobágy legelő területéből, az állattartó gazdák szemmel látható megrontásával latartó gazdák szemmel látható megrontásával a jogosultak használata alól el akarja vonni, szükséges, hogy a közönség a Hortobágy megszerzésének történetét legalább főbb vonásokban megismerje.

Mindenek előtt tudni kell, hogy a Hortobágy tulajdonképpen csak földrajzi fogalom. — Mert ami alkotó részei a Mátá, Zám egészen és az Elep s Ohat pusztáknak legelőnek használt részei. A Mátá pusztá donációs, míg a többiek zálogos birtokok voltak.

Ezen alkalmattal csupán a zálogos birtokokról beszéltek ugyan, — de a Mátá donációs birtokot belefoglalom; mert ezen donációs birtok közmegegyezéssel a használatot illetőleg — elosztatott a jelenleg bérbeadott Ohat zálogos birtokkal.

A 12000 hold elvonása a tiszti főügyész véleménye alapján történik. Miután ez az alap ezt kell megvívagítani. A főügyész azt állítja, hogy a Hortobágy a városnak mint jogi személynek tulajdona, — arra azt mondhatnám, — hogy ezen állítás nem fedi a valóságot, — de egyszerűen azt mondom: nem igaz.

Előre kijelentem, hogy nem akarok én jogi fejtegetésekbe bocsátkozni, mert azt készséggel elismerem, hogy a főügyész teljesen ismeri a sok görbeségét s tud annak egész a határáig is elmenni, sőt még ha céljainak úgy szükséges, — még azokon görbiteni is tud. Én az ő jogi fejtegetéseivel szemben az igazságot állítom.

A tiszti főügyész véleményes jelentése általában ezt az impressziót kelti az emberben, hogy az túlságosan van támogatva, miért: mert az gyenge.

18/2. november 25.

Véleménye először a telettkönyvi állapoton nyugszik s a telettkönyvi feljegyzést megdönthetetlen értékűnek tartja, — holott nem is kell ahhoz jogásznak lenni, általános tudat az, hogy minden első telettkönyvi felvétel — még annál inkább, ha az egyszerű bemozdáson alapszik, megtámadható s a megtámadási pernek helyt is ad a bíróság s ez nem megdönthetetlen, — ez az igazság, igazság; mert az 1872 november 25-én tartott közgyűlés a Nm. Földmivélsügyi Miniszter 1867 november 12-én kelt felhívására precisen meghatározta, melyik a községi vevgyon, melyek direkt a város mint jogi személy céljaira szolgálnak s melyek a polgárság használatában még arányosításra kerülő birtokok s ezek közt van a Hortobágy s ugyanezen közgyűlés az arányosítási kulcsot is megállapítja.

Másodsorban véleményét ezen jogi tényekre alapítja, melyek által a pusztá részek megszerzettek, s a konkluzióje szintén az, hogy a Hortobágy a városé!

Kié a Hortobágy?

Nem akarok visszamenni az 1700-as évekre, mert ez ma már história (bár egy bővebb terjedelmű fejtegetésben arra is rátérek), de az kétségtelen, hogy az első mai nap még kívülről meghatározható igazságot az 1818. évi, a városnak a polgársággal kötött szerződéséből világosan a polgárság javára kell megállapítani, mert: ezen szerződésből kétségtelenül meg lehet állapítani azon jogát a polgárságnak, hogy ha az alzálogba vett földek Ohat, Zám, Hegyes, Bánk, Fancsika, Haláp, Monostor ki nem váltatnak, úgy azt szabadon birhassák továbbra is az idők végtelenségéig!

A polgárok a Hortobágyot kétszeresen szerezték meg.

Csorba polgármester zsarolása.

A zálog idő lejártán ezen birtok tényleges birtoklásában találta a polgárokat 1840-ben, sem a fiskus, sem a főzálogtartó nem jelentkezett. Ezen állapot tartott az 1854. évig. Mikor is a fiskus az abszolút kormány által ide kinevezett Csorba nevű, a kamarillának hű embere által értesült az itteni állapotokról — leírt, hogy a városnál lévő pusztákat nincs szándéka továbbra is a város — illetve a debreceniek birtokában hagyni.

Ezen sugalmazott leirat homlokegyenest elmentkezett az öségi patenssel, mely 1852. nov. 29-én hirdettetett ki, mert a patens értelmében a polgárság használatában lévő puszták már a polgárságot megátadhatlan örökös tulajdonjoggal megillették.

Azonban Csorba érdemeket akarván szerezni a kormánynál a város nevében alkudozni kezdett a puszták megszerzése céljából, de miután abban az időben a város sokkal tartozott a kincstárnak, s az 1850. év október 4-ik napján a kincstártól kölcsön vett 50,000 forint sem lett vissza fizetve az alkudozásokra kiküldött Szauer László cs. és kir. tanácsos a várossal, mint ilgennei szóba sem állott. Azonban amidőn Csorba előadta, hogy ezen birtokok a polgárság által használtak, a tárgyalás azon az alapon indult meg, hogy a zálogos birtokokat a polgárok öröklik meg, ebbe Szauer is beleegyezett s 12 polgár által írt örökadás-vevési szerződést fel is terjesztette jóváhagyás végett, azonban ezen szerződés — nem tudni mi okból — nem hagyatott jóvá. Debrecen város polgársága létének alapját látta veszélyben forogni, elhatározta, hogy a szerződés jóváhagyása végett ő felsége trónja elé járul. — Csorba polgármester most két polgár kíséretében fel is ment Bécsbe audienciára s ott kegyesen fogadtatott és a polgárság kérelme meg is hallgattatott, a már a Szauer által felterjesztett szerződés alapján.

A polgárok a Hortobágy véteárát is rég kifizetik.

Ezen audienca eredményeként utasított a nagyváradi cs. és kir. helytartóság, hogy a polgárok által alá írt kötelező okirat alapján a szerződést kösse meg az Ohat, Zám stb. pusztarészekre, a polgárok által megajánlott 25 ezüst forint holdankénti árban. A következő feltételek mellett 1ször «A vételi árból azaz 1.004,900 forintból 46 6/16 krajcárból levonván az érdekelt puszták s illetőleg pusztarészekeken eddigelé fekvő 635.385 forint 38 1/3 krajcárt, Debrecen város közönsége még 369.515 azaz háromszázhatvankilencezeröttszázötvenöt forintot 8 1/24 krajcár készpénzben, mint vételi árt fizetni kötelez-

tek. Minthogy pedig azon 50.000 azaz ötven-ezer forint summának, melyet Debrecen város közönsége 1850. október 4-ik napján a magas cs. és kir. kincstártól kölcsön vett fel, — leszámítása, az ezen pusztákat érdeklő viszonyok végső kiegyenlítése idejére köteleztetett, tehát ezen ötven-ezer forint kölcsön pénz is, a fent kitétt 369,515 forint 8 1/24 krajcár vételi árral egyetemben és így összesen 419.515 azaz négyszázötvenkilencezeröttszázötvenöt forintokban és 8 1/24 krajcárban leszn fizendő».

A város ceenzál-díja 709,135 forint volt.

Ezen szerződés megkötöttét és jóváhagyatott. Ennek dacára Csorba a polgároktól nem a pusztákra eső 369,515 forintot fizettette meg, hanem a helyett 1,078,650 forintot hajtott be a polgárokon, tehát 709,135 forinttal többet, — mint amennyire a szerződés kötelezte.

Ezen szerződés a város községe nevére kötött, de hogy még a szerződést kötő helytartóság is község kifejezés alatt feltétlenül a fizető polgárokat érte, nyilvánvaló, az már az előzményekből is világosan kitetszik. Mikor pedig a polgárság a legelső jogosultságát megkísérelte adás-vevés tárgyává tenni a helytartóság világosan kinyilatkoztatta, hogy a szerződés értelmében azt a polgárság meg is teheti!

Amint az az előadottakból világosan kitetszik, a nemes város soha egy fillérrel sem járult a puszták megszerzéséhez, hanem mindig mikor csak lehetett busás ceenzál díjat szedett a polgárokon s azt a polgárokkal többszörösen meg is fizettette.

Élénk világot vet a Hortobágy tulajdonjogának megvilágítására az 1872. november 25-én hozott közgyűlési határozat is, mely éles határokkal választja el a községi vagyont a még osztatlan s még arányosításra váró birtokoktól az utóbbiak között van a Hortobágy.

A legelőadó.

A földadót mindig a legelő gazda közönség fizette. Mai napig is legelőadót s nem legelő bért fizet s a felsőbb hatóság fel is ruházta a várost, hogy a legelő adó közadó módjára kezeltesse. Ebből is kitűnik, hogy itt is figyelemre méltó okok és jogok hatottak közre, mert hogyha a polgárság legelőbért fizetne úgy mint szerződési egyezség, a bér eseteleges megítélése a kir. törvényszék hatáskörébe tartozna, s a miniszter semmi esetre magán jogi dologba nem avatkozna.

Az elmondott igazságokból a tulajdonjogot világosan meg lehet állapítani: a Hortobágy a polgároké!

AZ ANYA.

Irtá: báró Dániel Ernőné.

Egész életemben hűségesen követtem meggyőződésemet és attól sem jobbra, sem balra el nem tértem. Eppen ezért tiszteltben tudom tartani a mások meggyőződését. Nem gyakorolok tehát kritikát a feminista törekvések felett, akik jönnek hiszik, csinálják, csak azt hangsúlyozom, hogy én nem vagyok feminista. Meg vagyok győződve róla, hogy milyen fontos, milyen pótolhatatlan egy jó gazdasszony feleség, milyen nélkülözhetetlen egy szorgalmas anya szerepe a családban, tudni, hogy miacs pálya, terepünk, ahol egy asszony olyan iragyszos eredményeket érhet el a jelen és jövő számára, mint a családban, a sokat emlegetett családban, amelyeket manapság lekiicsingenek. Pedig csak utána kell lapozni, meg kell figyelni, hogy a történelem nagy embereit milyen anyák nevezték fel és milyen asszonyok átkozták meg a társadalmat egy-egy szörnyeteggel és mindjárt bebizonyosodik, hogy van-e szükség a jó anyára, jó feleségre.

Szilágyi Erzsébet egy Mátyást adott ennek az országnak. Loránffy Zsuzsanna, bölcs, jószágos keze sok veszedelemből rántotta ki pipogya férjét. Egy Széchényi, egy Kossuth, egy Deák Ferencz, diszei hazánk történelmének. Adott asszonyi arcok hajoltak föléjük estenként, áldott anyai kéz vezette első lépésüket... Nem is kell különben ilyen messzire mennünk. Még olyan kevés ideje, hogy a szemünk láttára zajlott le egy botrányos esküdtszéki tárgyalás, ahol egy boldogtalan asszony felett itélkeztek. Nagy volt

a büne, de nagy volt a mérségle is. Nem volt soha jó édesanyja. A napról-napra ismétlődő tregédiák is erről tesznek tanúságot. A nagy bűnösök többnyire nélkülöztek valarint életükben: a szeretteles neveit. Lehetnek persze itt is kivételek, de azért kivételek.

A társadalom jövője, fejlődése, boldogulása az utánunk következők kezében van letéve. Arról elkezdettünk építeni, az tovább nőhet, vagy fejlődhet. Minden attól függ, neveltünk-e egy olyan generációt, amelynek felébe átültettük a nagy eszmék szeretetét, a széppért való lelkesedést, a jószágot és az istenben való hitet. Ha megcséledtük ezt, nyugodtan hajthatjuk az örök életre fejünket, a mű tovább fog fejlődni, ha nem, bizony porrá lesz az a mi poriandó hamvainkkal. Ha egy kicsit figyelünk, mi történik körülöttünk, akkor láthatjuk, hogy ma sűrűn iskoláztatják a gyermekeket. Költenek rájuk. Van mellettük bönne, nevelőnő, tanár stb. Csak éppen az anya nem áll a gyermek háta mögött. Idegenekről gondoskodva van. Csak a természetes nevelő, az édesanyja szív ébersége alszik, nagy fejje mérsévé lehet pótolni a nap erejét, világszágát?

Lehet pótolni az anyai szív szeretetét? Ez az, amit nem lehet megvenni milliókért sem és ez az, amit nélkül felnöve, valami rüdegség marad a szívben. Aki nem kísért életútján a szeretet, az nem fog tudni szeretettel kísérni másokat. Pedig az embereknek szeretniük kell egymást. Mi lesz a világból enélkül? A krisztusi szeretet ma már ugys inkább az ajkakon, mint a sziveken él. Az asszonyokra, az anyákra vár a nagy feladat, hogy újra a szivekbe, méltó trónusára

Kié a haszonélvezet?

Mindezen elmondott tényeket okmány szerűleg tudom bizonyítani. Ami a használati jogot illeti, azt még vitássa tenni sem lehet. Évszázadok óta használja azt a polgárság, mint a belső földek tartozékát s ezen használati jog soha nem szűnhetett s ezt a város nem is évíthette el. Mai napig is a polgárság a fennálló legeltetési szabály rendelet szerint csupán az adókat, kezelési költséget tartozik fizetni s az ingyen iskoláztatási 15.000 forint költséget — amit a polgárság önként vállalt magára!

Eddig és ne tovább!

Mostoha gyermeke lett a gazdaosztály a nemes városnak, holott a földmivelés volt az, melyre támaszkodva az évszázadok nehéz viharai között meg tudott állani, melyre támaszkodva naggyá fejlődött. Most a kedvenc gyermek a tudomány lett. Ez most azt mondja önálló akároknak lenni — jussomat követtem. Ki kell adni. Követelése jogos. A hűség többet adott, mint amennyi őt joggal és észszerűleg megilleti. — Azt mondja, egyetem akarok lenni. Nem kell valás — a tudománynak nincs vallása! Dobbanjon meg minden kálvinista szív a kálvinista Rómában: — meg kapja a református alapokat! A város pedig mint valami vén piperkóc, hogy kedvenc fia ne szegyeje magát, meg másért is, oktalan módon elkezdte magát cicomázni, — számítás nélkül költelezik! Az ősök által nagy gonddal gyűjtött kincseket nagy uri non salanszszal költi el. A két mostoha sírva nézi ezt: a földmivelés, s a legifjabb testvére, a szociális intézmények létesítése s felemeli titakozó szavát: — eddig és ne tovább! Van lelki lelkellen ember, ki ezen két elhagyott testvér között, fényes szónoki tehetséggel igyekezik az osztály harcot felkelteni — meddig meggyen meg ez?

Polgárok! ezen számítás nélküli költelezésnek ne szolgáljon alapul a Hortobágy egy talpalatnyi földje sem! Ősi jogaitokat minden törvényes eszközzel igyekezzetek meg védeni. Segítsetek magatokon — Isten is megsegít!

A többi szónokok.

Király József után Gass Gyula akadémiai tanár fejtegette szakszerűen a Hortobágy hasznosításának a kérdését. Hasznosítani kell a Hortobágyot. De nem úgy, hogy 12.000 hold földet kiszakítsunk a javából. Ez megölné a Hortobágy állattenyésztését. A szikes talajt öntözéssel nem lehet javítani. A Hortobágy hasznosításának a célja: a termő részeken takarmányt kell termesztetni, hogy a szárazság idején a Hortobágyra kihajtott jószágoknak legyen elesége. Így lehetne aztán belterjessé fejleszteni az állattenyésztésünket.

ütesse őt. Nem megvetendő munka ez. Van olyan szép, mint egy dotori diploma, sőt, sőt... Aki egy lelkiismerets, lekes embert felnevelt, aki egész életében rendben tartotta háza táját, testét-lelkét, biz többet tett, mint az az asszony, aki ott hagyta a házat és elment pénzt keresni.

Hisz aki házat okosan vezet, pénzt takarít meg. Régi példaszó, de mindig igaz marad: «A gazda szeme nőveli a buzát!» Ahol nincs fölügget, ott nincs lelkiismeretes cselédmunka. Nem vigyáz az a körmére, aki tudja, hogy sonase koppanthat rá. De miért is vigyázzon az a cseléd a máséra, ha a gazda nem tud vigyázni a nagéera. Miért legyen ő takarékos ott, ahol a gazda két kézzel prédálja vagyonát. Láttam már én így kézen-közön milliókat a semmből teremni. Bizony sokat tudnak beszélni az asszonyokról, akik ezeket a háztartásokat vezették. Az egyik helyen drága szakácsnők álltak a tűzhely mellett, a másik helyen az asszony maga se röstelte kezébe venni a rántáskavaró kanalat. — Nem is tudom, miért irtóznak úgy ettől manapság az asszonyok.

Hisz, ha a konyhában készül is az étel, és nem a szalonban, azért nem is olyan utolsó dolog az. Művészet a főzés is. Intelligencia kell ehhez is; izlés, tudás, tisztaságérzés és valami különös kitálló érzék, fantázia. Deák Ferencz székta mondani, ha szépen feltálat, illatos pároigó ételt tettek eléje: «Ime, a legszebb költemény!» Bizony, költemény ez. Csodálatos varázsu költemény. Kipirosodnak tőle az arcok, szélesedik, egészségesek a váilak és megjön tőle a jó kedély, letterővé teli az ember. Akinek rend-

Révi Nándor magas szárnyalású beszédében főleg azt fejtegette, hogy a Hortobágnak olyan módon való hasznosítása, amely által feldarabolható, nem csak Debreczen gazdálkodására, hanem az egész polgárságra nézve káros. Közércek megakadályozni azt, hogy a Hortobághoz 12.000 hold földet kiszakítsanak.

A határozati javaslat.

Ezután dr. Kertész István a következő határozati javaslatot terjesztette elő, amelyet a raggyulás egyhangúlag elfogadott:

Debreczen sz. kir. város polgárainak 1912. év március 17-én a Bika-szálló disztermenter egyhangúlag a következő határozati javaslatot fogadta el és erre határozattá:

A törvényhatósági bizottságnak a Hortobágy hasznosítására kiküldött bizottsága oly érdeklődéssel indítványt kíván a törvényhatósági bizottsági közgyűlés elé terjeszteni, hogy a Hortobágy pusztából szántásra alkalmas, mintegy 12.000 kat, holdnyi terület hasítottassék ki és eddigi gazdasági rendeltetésétől elvonva hasznosításra átadassék. Ez indítvány ellen a leghatározottabban tiltakozunk, mert a szóban forgó 12.000 kat. hold, mint az egész terület felkésztése után megmaradó rész talajviszonyainál fogva városunk állattenyésztésének szükségletét távolról sem elégítené ki és a közlegelőnek is módosuló elvonása a város általános közgazdasági érdekeit is veszélyeztetné, viszont a város házipénztárának sem nyújthatna olyan eredményt, amely a veszélyeztetett érdekekkel felelne.

Mi nem akarunk kitérni a Hortobágy olyan hasznosítására, amely az állattenyésztést, mint a mezőgazdaság nélkülözhetetlen alapját kiképezíti és ezzel a közjó előmozdítását is szolgálja. És így nem csupán mezőgazdasággal foglalkozó polgártársaink közlekedési érdekeinek, hanem magának a közjóknak megővése szempontjából is tiltakozunk a hasznosításra kiküldött bizottság indítványa ellen annál inkább, mert a helytelen indítvány elfogadása a hasznosítás célját is veszélyeztetné.

Kérjük ezeknél fogva a tekintetes Városi Tanácsot, hogy jelen határozatunkat a Hortobágy hasznosításával foglalkozó legközelebbi törvényhatósági bizottsági közgyűlés elé előterjesztésnek terjeszteni, hol is a hasznosításra kiküldött bizottság indítványának feltétlen visszautasítása iránt eszedezünk.

Felszólaltak még: Szabó Ferencz dr. és Rásó Sándor dr. ügyvédek, valamint egy kisgazda: mindnyájan alapos és meggyőző érveket hoztak fel a Hortobágy jelenlegi «hasznosítási» terve ellen. A vezetőség elhatározta, hogy az ülés.

ben a gyomra, az jó viszonyban van a világgal és megbékélve magával. Sok férfi, magas és alacsonyabb sorból való rohant már el otthonról ékesedve, felingerülve csak azért, mert nem tudott jól enni az éjjele ételekből és sokan bárák már meg azt, hogy ilyen emberekkel kellett elintézni az ügyeket. Annyi az életképessége a szervezetnek, amennyi erőt kap a táplálkozástól. Bőcsen tudhatja ezt mindenki, miért szólja le tehát a munkát, ami előállítja az ételt, ami az életünk fenntartására szolgál. Biz én sohasem kicsinyeltem le.

Biz magam tanítottam én be azt a parasztleányt, akit a tűzhegy mellé állítottam, mert hiába fizettem a drága szakácsnőnek, főzni tudtak, de jól főzni nem tudtak. Elővettem tehát a régi jó közmondást: «Magad uram, ha szolgád nérsz.» Neveltem szakácsnőt magamnak olyat, amelyen nekem tetszett, megtanítottam úgy főzni, hogy biz az én uram egyszer sem kíváncskozott még a más kosztjára. Aztán még egy nagy dolgot értem el ezzel a módszerrel. Amit tölem tanult az a parasztleány, elvitte másfelé, terjesztette, így tanultak meg sokan-sokan egészségesen, akékosan és mégis nagyszerűen étkezni, kevesebb pénzből, mint amennyibe a hebeburgyán ezetett konyha kerül.

Bizony szép birodalom: ez. A család, a oryha, a kert és aki ott megtudja állni a hegyet, nem éit hiába. Ha kisebb körben folyt is élete, de abban a körben mindig áldott lesz az élete....

Kik pályáztak a tanári állásokra?

A pályázatok eredménye.

A püspöki hivatal által a debreceni református főgimnáziumnál megüresült latin-görög és földrajz-történelmi tanszékerekre meghirdetett pályázatra az alábbi tanárok pályázatai érkeztek be a püspöki hivatalhoz:

- I. A latin görög tanszékerekre pályáztak:
 1. Harsányi Ferenc ujverbázi állami főgimnáziumi,
 2. Jókai Lajos hajdunánási református főgimnáziumi,
 3. Bessenyei Lajos dr. hajduböszörményi főgimnáziumi.
 4. Mikó Aladár kassai állami főgimnáziumi,
 5. Csépe Andor hódmezővásárhelyi református főgimnáziumi,
 6. Rábota Gusztáv hajduböszörményi főgimnáziumi.
 7. Dr. Czebe Gyula képesített gimnáziumi,
 8. Szalay Károly budapesti állami főgimnáziumi,
 9. Kósa István kiskunhalasi református főgimnáziumi tanárok.
- II. A földrajz-történelmi tanszékerekre pedig:
 1. Arday Pál miskolci főgimnáziumi,
 2. Diószegi András dr. főgimnáziumi,
 3. Osváth Ödön debreceni református tanítóképezdei,
 4. Harbály András dunaföldvári főgimnáziumi,
 5. Kopplányi Béla rosznyói főgimnáziumi,
 6. Ecsedi István dr. tanítóképezdei és
 7. Sebestyén Béla dr. budapesti állami főgimnáziumi tanárok.

A püspöki hivatal a kérvényeket áttette a református főgimnázium igazgatóságához, amely azt tanári gyűlés elé terjeszti s itt fogják az ajánlati sorrendet, melyet még az igazgatótanács is tárgyal, összeállítani.

A választást az egyházkerületi júniusi közgyűlésének küldöttsége fogja megválasztani.

A jog- és pénzügyi bizottság és Révi Nándor

Nem indítanak sajtópört.

A múlt hónapban ülést tartott a jog- és pénzügyi bizottság, amelyen a város szabályozási ügyét tárgyalták. Ezen bizottsági ülés után dr. Révi Nándor a cikkeket közlő lapban hosszabb közleményt adott le, amelyben egészen elferdítve tárgyalta a város szabályozásának a kerteségeket illető dolgát.

A cikk anyagát a múltkoriban szóvá tette János Zoltán bizottsági tag s felszólalásában rántatott arra, hogy ez a közlemény a jog- és pénzügyi bizottságot rágalmazza, ezért azt indítványozta, hogy Révi Nándor ellen indítson a bizottság sajtópört.

Tegnap délután tartott ebben az ügyben ülést a jog- és pénzügyi bizottság, amelyen hosszasan foglalkoztak János indítványával. A bizottságban az a vélemény jutott kifejezésre, hogy a sajtópört felesleges, mert Révi cikkének fontosságát nem tulajdonított senki.

A bizottság az affért egy határozati javaslattal intézte el, amely szószerint a következő:

A jog- és pénzügyi bizottság úgy látja ugyan, hogy dr. Révi Nándornak a Debreczeni Ujság f. évi február hó 29. számában megjelent cikke elintézetben van a bizottságnak a városszabályozás kérdésében adott javaslataival és így alapot szolgáltat a bizottság eljárásának kedvezőtlen elbírálására, de mivel azt is tapasztalja, hogy a ferdített irányú és minden alapot nélkülöző hírtapi cikket a közönség komoly sajtóügyi bírónak nem tekinti, a támadó cikk miatt bírói védelmet igénybe venni nem tartja szükségesnek.

Egyház és iskola.

Gergely Antal emléke. A debreceni Prot. Lap kiadásában zépen kiállított 3 ives füzet jelent meg, mely a volt nagy mezőtúri Antal-pap emlékének áldoz. Ezzel kapcsolatban jelezzük, hogy Gergely Antal helyét meghívás útján fogja a presbiterium betölteni. A meghívásra Bartók Jenő dr., Csánki Benjámín, Csomasz Dezső, Juhász László dr. Ravasz László és Soltész Elemér jelöltettek.

Az evangélikus zsinat előkészítő gyűléset Budapesten március 20-án tartják meg. A zsinati gyűlés a jövő évben lesz.

A keresztyén diákgyűlés. A keresztyén diákgyűlés második napján folytatták a diákgyűléseket. Délután három órakor a szeniorátusban eszmecsere volt a keresztyén diákmozgalom ellenzöivel. Este nyolc órakor a főiskolai oratóriumban, melyen Szönyi Sándor bölcsészettan-hallgató a liverpooli diákgyűlésről számolt be, míg Victor János a mozgalom titkára a XX. század és a biblia címmel értekezett. Az előadás után eszmecsere volt, melyben néhány debreceni főiskolai hallgató a debreceni diákok ősi karakterét mondotta megítélésével a mozgalomnak Debreczenben való megindításával. Megfontolásra vehetnek a felszólalók Igyártó Sándor református káplán azon felszólalását, amelyben baráti szeretettel és jóakarattal ajánlotta figyelmükbe a mozgalom, mely nem a farizeuskodás és felszenteskedés, de az igazi evangélium alapján álló vallásosság terjesztésével szerez nagy érdemeket. A vendégeknak lovag Csiky Lajos teológiai tanár mondott köszönőtet a megjelenésért. A budapesti kiküldöttek vasárnap éjjel visszautaztak Budapestre.

Az ujjáéledt nőegylet.

A debreczeni jótékony nőegylet közgyűlése.

Örvendetes eseményekben gazdag évet zárt le a debreczeni jótékony nőegylet az 1912. esztendővel. Meghozta ez számára a régi terhektől, nyomorászó anyagi helyzetűtől való szabadulást s egy szebb jövő képét festette a jótékony nőegylet vezetősége elé. Egy évvel ez előtt még szomorú képet festett a titkári jelentés: az egyesület vagyonának rendezetlensége miatt a vagyon összegét megállapíthatni nem is lehetett és a vagyon iránt is hozzávetőlegesen 9000 korona alapítványt mutatott fel. holott a vagyon rendezésénél és az alapító-levelek átadásánál már 25000 koronára rugott fel az alapítványok összege. Az egyesület vezetősége, élén Fráter Erzsébet aranykeresztes hölgy, elnöknel, Sass Béláné és Berger Morné elnöknel, Szele György igazgatóval, Darkó Jenő dr. titkárral, Szűcs Kálmán pénztárossal és Varga Pál ellenőrrrel munkálkodott buzgón az egyesületi ügyek rendezésében.

Vasárnap szármolt be az együleti elnökség tagjainak a szép eredményről. A nőiparsikóia egyik emeleti helyét igen sok együleti tag kereste fel s tüntetett néleg, szeretettel az egyesület vezetősége mellett.

Fráter Erzsébet elnököl nyitotta meg a gyűlést s üdvözölte a nagy számban összesereglett egyület tagokat. Előre jelezte, hogy mily örömteljes eredményeket fog felmutatni a titkári és számadói jelentés. Majd felkérte Darkó Jenő dr. titkért, hogy terjessze elő az elnökség 1911. évről szóló jelentését. A titkári jelentés mindenben hű képét adja az egyesület vezetősége és vállalkozásának. A bensőségteljes örömh hangján emlíkezik meg a jelentés arról a szép kitüntetésről, mely méltán érte az egyület érdeműs elnökölét, Fráter Erzsébetet. November 5-én együleti diszközgyűlés keretében tüzte melére a kitüntető aranykeresztes Domahidy Elemér főispán. Leikesedéssé fokozta aztán az egyület vezetőségének örömet az, midőn az ujonnan szervezett elnöri tisztnek betöltője, Varga Pál egyházkerületi és kollégiumi szömvő vette kezébe az egyesület bonyolult anyagi ügyeinek vezetését s rövid egy év alatt sikerült neki a sötétségben világosságot tanasztani. Az 1911. évben vette kezdetét az egyesületi lagok törzkönyvének egybeállítás. A taggyűjtés is

Művész-déután a Bikában. A debreczeni Torna-egylet tegnap déután a Bika díszteremben kivételes sikerű művész-déutánt rendezett. A műsor gazdagsága és az előadók pompás válogatottsága hangos hatást kéltett. — Kiss Béla zenekarának nyitánya után Vajda Ilonka adott elő három költeményt. Falussy István éneke után régi ismerősét látta viszont a debreczeni közönség: Komlósi Emmát, akinek előadásáról nem lehet ilyen szűk keretben méltó vélemény adni. Borbély Lili és Máté Gyula kuplézásánál már extázisban volt a közönség, mert ennyi értékes előadást egymás után nem lehet izgalom nélkül élvezni. Sándor Mariska nagyon szépen énekelt. Róna Dezső is pompásan énekelt, előbb egyedül, aztán duettben Sándor kisasszonnyal. Komlósi Emma végül magyar nótákat énekelt tüzesen, duhajú, és cigánykúszással. A közönség tapsolt, felkelt, végigharcolta a ruhatárt, aztán hazament és ezen az éjszakán nótásokat álmodott...

Szerencsétlenség a Szentanna-utcában.

Egy munkás balesete.

Tegnap délelőtt rón es szerencsétlenség történt a Szent Anna-utcában, amelynek valószínűleg áldozataul is fog esni egy szegény munkás, névszerint Erdélyi János. A szerencsétlenség Studinka Inre csatornázási vállalatánál történt, még pedig olyan körülmények között, amely igazán gondolkodóba ejti az embert afélől, hogy milyen könnyen okozója lehet a gondatlanság, a nemlátásosság egy mindenképpen hasznos, munkás emberélet elvesztésének.

Erdélyi János hajdudorogi lakosnak Debreczenben kellett megkeresnie a kenyerét, mivel az ottani viszonyok nem voltak alkalmasak arra, hogy Erdélyi munkásságából tisztességesen megélhessen. Különösen nint csatornázási munkás volt kíváncsi, tehát éppen abban, amely most szerencsétlenségét okozta. Legújabbán Studinka csatornázási vállalkozónál dolgozott s amikor megtörtént a szerencsétlenség, a Szent Anna-utcában végezte a csatornázást. A nély árokban dolgozva, nem vette észre, hogy a felhánt nagy földtön megmerekedett s visszazuhan a mélységbe, olyképen, hogy a nehéz földréteg egészen eltemette a szerencsétlen embert.

Érdekes, hogy bár a szerencsétlenségnek tanúi is voltak, senkinek eszébe nem jutott a mentőtököt hívni, úgy hogy Erdélyinek magának kellett földtápszkodni s valahogyan kiszabadítania magát a földtörmelékek közül.

Erdélyi négykéziab ment ki a vasúthoz s rettenetesen összetörve érkezett haza, Hajdudorogra. Ott aztán a családja orvost hívott, aki konstátálta, hogy sérülése életveszélyesek.

Az ottan: előjáróság előtt Erdélyi elkéseredetten hangoztatta, hogy legnagyobb okozói szerencsétlenségének azok a szerstanuk voltak, akik ahelyett, hogy segítettek volna rajta, egukedvűen nézték az egész vergődését.

A hajdudorogi előjáróság utasítására a debreczeni ügyészség magévé tette az ügyet s a legszigorubb vizsgálatot fogja most elrendelni Erdélyi szerencsétlenségére vonatkozólag.

Közgazdaság.

Budapesti híradás:

ÉRTEK: Magyar hitel 859.—854.50 — Osztrák hitel 653.50—651.— — Négy százalékos koronajáradék 90.10—89.80 — Osztrák-magyar államvasutak 737.—732.— — Jelzálogbank 490.50—487.— — Leszámlolóbank 554.—502 — Hazai bank 306.50—305.— — Magyar Bank 676.50—678.25 — Rimamurányi 723.50—721.50 — Salgótarjáni 738.—722.— — Közuti Vasút 786.75—782 — Városi Villamos 427.15—426.— — Adria 524.—

GABONA: (ötven kilogrammonként) Buza áprilisra 11.63—11.63 — Buza májusra 11.61—11.61 — Buza októberre 10.80—10.84 — Rozs áprilisra 10.02—10.05 — Rozs októberre 9.01—9.01 — Tengeri májusra 8.73—8.72 — Tengeri júliusra 8.70—8.67 — Zab áprilisra 9.91—9.93 — Zab októberre 8.39—8.40.

BÉCSI ÉRTEK: Osztrák hitel 652.—651.50 Magyar hitel 857.—856.25 — Osztrák-magyar államvasutak 734.50—734.— — Alpési 928—926.— — Déli vasút 107.—106.50 Skoda 728.—726.—

Országos fűszerkereskedő-kongresszus. Vasárnap délután, Budapesten országos fűszerkereskedő kongresszus tárgyalata a kereskedelmi ágazat fontos közérdekű kérdéseit. A kongresszuselnökségbe Debrecenből Kontsek Géza nagykereskedőt választották meg. A kor. és iparkamarát dr. Rácz Lajos s. titkár képviselte. A kongresszus tárgyalásából kifolyólag több törvény-módosítás érdekében indult erős mozgalom a kereskedelem régi panaszai orvoslására és indokolt kívánalmi teljesítéséért.

Az Agrárbank m. sz. baja. Rossz idő jár az m. sz.-ekre mostanában. A nagy pénzügyi válság alaposan meg fogja tizedelni ezeket az intézeteket. A debreczeni m. sz.-ek közül az Agrárbank m. sz. járta meg a legutóbb. Ez a kis szövetkezet is telekkel spekulált a Boldogfalva-kertben. Az építési bizottság azonban meggyújtotta ezt a spekulációt. Eiesett az Agrárbank a zsiros falattól. A Boldogfalva-kertben nem kapott telkeire építési engedélyt. Nem pedig azért, mert a telkek azon részén akarát a bank építkezni, amelyek a tervezett új utcák vonalába esnek. Ennek a telekspekulációnak a meghiusult nagy baj az Agrár-bankra. Biztos forrásból értesülünk, hogy az m. sz.-ecske részvénytársasággá alakult volna, ha a spekuláció bevállik. Most már a r. t.-nak is örökre vége. Az Agrár-bank megmarad részvény m. sz.-nek.

A vihar.

Orsz. eredetű fordította: ROBERT OSZVÁR.

Folytatás.

Az állomásokon, melyeken átszáguítottak, feléjük kiáltottak az emberek és integettek, mintha óvni akarnák őket valamitől. A vonat azonban megállás nélkül, dörogyve és tomboló sebességgel futott tovább.

— Nem szabad megállnunk, — mondta a gépész, oly közvetlenül, mintha valamely közös munkáról beszélne. — Közel a lejtős hely, ha valahol megállítjuk a gépet, nem jutunk át ép bõrrel. Teljes gözzel kell haladnunk...

A katonák körülállták. Mintha várnának még valamit, aminek megtörténtét az a különös érzésük sugallta, melyet ez a sajátos, halott ember váltott ki durva jelkiből.

Ementek anélkül, hogy megérinthették volna. Teteme sokáig feküdt a felszernél, a fűben, holt szemei a messze kék égbe meredtek és karja: ki voltak tárva, mintha magához akarná

elém. az egész szép, sugárzó és ragyogó világot ezen a meleg tavaszi napon.

XV.

Már reggel volt. A mozdony iszonyu erővel zakatolt és dübörgött előre és harratos, szürke fõdek, nedves nyírfák, ázott táviróoszlopok és órházak tetõi szálitak el mellette. Minden hideg volt és nedves. Az emberarcok, a fák és a mozdony fénylõ fémrészerei: A füst, mint párás felhõrõngyok, ereszkedett az éjszért bokrokra és lassan foszított el a távolban...

Az állomásokon, melyeken átszáguítottak, feléjük kiáltottak az emberek és integettek, mintha óvni akarnák őket valamitõl. A vonat azonban megállás nélkül, dörogyve és tomboló sebességgel futott tovább.

— Nem szabad megállnunk, — mondta a gépész, oly közvetlenül, mintha valamely közös munkáról beszélne. — Közel a lejtős hely: ha valahol megállítjuk a gépet, nem jutunk át ép bõrrel. Teljes gözzel kell haladnunk...

Kontsajew nehézkes fõvel hagyta rá. Borzalmas izgalma, mely a mult napon hatalmába vette, most abbahagyott, de testét minden erejétõl megrabolta és csak fáradtságának tompa és szõbbadt érzése maradt vissza. Lekivánt feküdni: valahová, elaludni és elfelejteni mindent, ami történt és történni fog. Fejét egyszerre érezte könnyûnek és nehéznek, elõrehányakodott és a vonat legkisebb kékésére megrezgett. Közönyösen halgatta a gépész; a szenttartály aljában ült és a kemény és hûvös vásra hajította a fejét. Hirtelen fehér köd borult reá és õ bágyadtan és erõtlennel vetette hátra fejét, mint aki eszedüit.

A vonat pedig rohant tovább. A lejtõs hely irtózatoss gyorsasággal közegett. Az izmos és kemény, fekete gépész kihajolt az ablakon és feszült éiszántsággal nézett elõre. Mintha valami borzalmast látna maga elõtt. A kis fûtõ vashoroggal buzgón kotort a tüzbõn és ennek zõrgõ hangja elviséhetetlen volt. Kontsajew súlyos fáradtsága mellett is érezte, hogy ez a hang legkõbb gyõtri mindjüket; de nem volt ereje, hogy ezt megmondja.

Már aludt, de még tudta, hogy a szenttartály alján ül és hogy szemé a manometer lapján pihent meg. Elcsigázott, tompult agyában egybefolytak a mint egy nagy fénglâmpával megvilágított, fénylõ álmokképek és a reggeledésben tovarõppenõ, különõs szürke jelenések, nyírfák, oszlopok. A mozdony zakatolt és dübörgött és aztán úgy érezte, mintha valaki fejrázta és valami nagygon érdekes és muattató dolgot mesélt volna. De hogy ez mi lehetett, nem bírta kivenni.

— Mi... mindjárt! — mormogta és mind tudatosabban látta a kiválgosodó réteket, pocsoiyákat és a mozdony részveit, a barometer fehér lapját és a fûtõt, aki már nem kotort a doronggal, hanem meg sem mozdúva, nézett ki a másik ablakon.

Nyûzsgõ fáradtság és átláthatatlan, fehér köd ült az agyán és görcsösen ipakodott tudatára jõnni annak, hol van tulajdonképen és mi történt vele.

Végül megértette, hogy a mozdonyon van, hogy a harcosok közül, aki tehette, emrenekült, hogy minden elveszett és hogy a lejtõs helyen, a nyaralótéle közelében, ahol a mult nyáron zene játszott és õ Sinotskával megismerkedett, katonák fogadják õket és haláukat jelenti.

Gond és aggodás lepte el bensõjét és egy pillanatra megrakabult. Tíz percnyire voltak a lejtõs helytõl.

A gépész hirtelen hozzáfordult és látszólag közönyõs, elfojtott hangon mondta:

— Teljes gözzel megyünk... Nyitva a szeleõt... Biztosan ránk lónek. De isten segedel-mével átjutunk...

Fehér hâlyog ereszkedett rá Kontsajew szeméirõl.

— Ah! — kiáltotta, görcsösen rázva felánkadságát.

Folytatjuk.

.: HIDVÉGER ANTAL .: Foglalkozik az összes bankügyletekkel
bank és váltóüzlete
Debreczen, Deák Ferencz-u. 13. sz.
TELEFON 416. szám.

Fõmunkatõs
VOITH GYÖRGY.

Nyílttér.

Serravallo's

Vasas Rina-bor.

Kitüntetve 1906. évi bécsi Hyegenikus kiállításán.

Az állami díjjal, oklevéllel és aranyéremmel. Erősítő-szer gyengélkedők lábadozók és vérszegény betegeknek. Étvágygerjesztő idegerősítő és vérjavító szer.

7000-nél több orvosi ajánlat. Kiváló íz.

J. SERRAVALLO cs. kir. udvari szállító Trieszt-Barkola.

Kapható a gyógyszerárakban 1/2 L. üvegekben 2:00 Korona 1 L. üvegekben 4:80 K.

Számtalanszor bevált

MATTONI FÉLE
GISSHÜBLER
SAVANYUVIZ

Az egészséges
bágykórtól és
bágykórúktól,
mialt a bágykórú
magától nem.

ZÜGYI SÁNDOR
SZÉN-TÜZIFA ÉS MÉSZ
KERESKEDŐ
DEBRECEN.
Bánffy-és Lányay-
UTCAK SARKÁN
"HUNGÁRIA" MALOM MELLETT.
TELEFON: 945 TELEFON.

POLBÁR-féle SÉRVRÖTŐR

m. kir. szabadalmazott

Haskötők
Múláb és
mükéz
Irrigator-
fecskendők
Diana-öv
(havibaj el-
leni kötő)
Suspensorium
(heretartók)
Egyenesartók
Gummiharis-
nyák
Kötőszerek és
Betegápolási
tárgyak
Valódi francia
övszerek
(legki előbb pá-
risi gyártmány.)

Polgár Sándor orvosi műszer- és
kötszergyárosnál.
BUDAPEST, VII. ERZSÉBET-KÖRÜT 50.

Kérjen képcs ingyen meggyeztet a kívánt tárgy
megnevezésével. Ezen hirdetés befordulása eső-
től 10 százelek engedély Debreczen olva-
sónak.

Gutmann Testvérek
köszénbányái

BUDAPEST, V., MÉRLEG-
UTCA 12. — 1912. MÁJUS
ELSEJÉTŐL V., BELA-U.
o. HATODIK SZÁM o

ELSŐRENDŰ POROSZ darab-, kocka, és dió-
szén, szoba és konyha fűtésére. Ostrau-dombraui
darab-, kocka-, dió- és aknaszén, gép és kazán
fűtési célokra. — Ostrau mosott, finom és dur-
vaszemű KOVÁCSZÉN. Drenkovai szén ipari
célokra, saját gőzösművel szállítva. — Ostrau-
dombraui PIRSZÉN, öntőde és szivógázmotor
célokra. — OSTRAUI KÖSZÉN-BRIKETT, 3
kilogrammos darabokban, lokomobill és stabil-
gépek fűtéséhez, minden vasút és hajóállomásra
szállítva.

Előleg

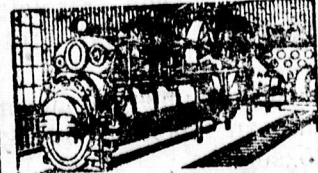
ez évi gabona termésre,
uj bérletek és birtokok

teljes felszerelése előnyös feltételek
mellett:

Magyar Gazdák Hitelintézete r.-t,
gazdasági osztálya

BUDAPEST, V. KÁLMÁN-UTCA 15.

Az eredeti Wolf szerkesztő
szab. túlhevített gőzzel működő lokomobilok

szerelemmentes szabatosági vezényművel, 10-300 lóerőig
terjedő teljesítménnyel, igen nagy gazdaságosságuk, kivé-
lősságuk és könnyű beállításuk által elismert világhírűek és
minden üzem részére
a legelőnyösebb erőforrást képezik.

R. WOLF

MAGDEBURG-BUCKAU
budapesti képviselő: Boros Artúr ok. gépészmérnök
Borbély u. 22.

Miért

Ne fogadjunk el
Má-à-ást!!!

csak Óriás FEDÁK Cipőcrém-et?

Mert

szép fényt ad

Mert

Elegáns töl: a lábbeli

Mert

puhán tartja

Mert

Nem rongálja

Mert

Vizhatlanná teszi
a bőrt

Mert a legkényesebb izlést
kielégíti és

Mert egy

Óriás Fedák

...ke svéd ter. ak arcán és lángra fobban-e
cipő... skandináv leány?

mint... krok, színpadi virágajándékok
más dobozgebb kivitelben készülnek

...utca 5. Tulajdonos: Hudák Béláné
láp

börtön és a bitófa jelölt utjait s a jobb hazafiak kiontott vére kiált bosszuért. Maradjunk csak a legujabb éveknek, ahol nem csak a szabadelvűpárt, de a munkapárt is mindig szívesen állott a kamarilla szolgálatában.

A nemzet akarta a gazdasági függetlenséget! Nem a szabadelvű, illetőleg az úgy nevezett munkapárt állott-e utjában a kamarilla rendelkezése? Akarta az öntöltő bankot, a külön vámterületet. Nem mungók voltak-e ellene a kamarilla parancsára? Még a készfizeséseket is a kamarilla akadályozta meg és mungók híven bölintották róla, hogy úgy legyen.

A magyar vezényszó is a nemzeti törekvések között volt, de erre sem volt kapható sem a régi szabadelvű párt, sem ennek a pártnak a letéteményese: a munkálatlan munkapárt.

A hadseregére vonatkozó minden reformot a munkapárt akadályozott még és jelezte ezzel hűségese, hogy a — kamarilla intencióját követi.

Hát igen! Ők mindig a kamarilla rendelkezése cselekedtek és a nemzeti törekvéseket figyelmen kívül hagyták. Politikájuk abból állott, hogy a kamarillát hűségese szolgájják és az osztály érdekeknek az ország érdekeit minden téren feláldozzák. És valahányszor a nemzet alkotmányos jogaitól elakadtak valamit, mindig ezzel vigasztalódtak, hogy azt a nemzet többsége így akarta.

Pedig soha sem képviselték a nemzet többségét.

Ha csak egyetlenegyszer választott volna a nemzet saját akarata szerint, hirmondó sem maradt volna közülök. Egyszer még is megpróbálták. Azt mondták, hogy ítéljen a nemzet. A nemzet ítelt és az ítélet a szabadelvű párt halálát jelentette. Bécsben megretentek az eredménytől s ismét a kamarilla nyult bele a márgy közügyekbe, hogy a kiirtott szabadelvű pártot a mungókban restaurálják. Kierőszakolták. Kruennel hatalmi nyomással, vesztegetéssel, erőszakkal. Életüket hát annak a bizonyos kamarillának köszönhetik, de nem a nemzetnek. Uraimra jutottak ismét, de az elszánt ellenzékkel szemben nem tudták határidőre liferálni Bécsnek a pénzt és a véradót. A mindenható kamarilla egyet gondolt és felrugta őket. Tehette, mert a kreaturái voltak.

Es ők ezt nem látják be. Haragusznak és szidják a kamarillát. Arra hivatkoznak, hogy ők a nemzet többségének a képviselői és éppen ezért nem lehet velük eibánni. A kamarilla pedig tudja, hogy nem igaz. Eppen ezért nincs hatalma a haragjuknak. Arra nem adnak semmit. Annál inkább nem, mert azt is tudják, hogy

ha ismét megrázzák előttük az abrakos tarisznyát, csoportosan törtetnek előre és kitárt karokkal kívánják magukat a mindenható és mindent adó kamarillának.

Es ki tudja? nem lesz-e meg ehhez az alkalom! Végre is a kamarilla szereli őket. Az olyan jó és engedeimes fiukra van szükség. Ezeknek lehet parancsolni. Csak kiálltani kell: Mungó hasra feküdni! Es mungók hasra fekszenek valamennyien. Még a geszti gróf az osztály Coriolán is, aki most haraggal fordul Bécs ellen, vagy mondjuk, a kamarilla ellen.

Kár hát olyan nagy haragra fortynni! Kár a müellenzékieskedés, amit tőlük senki sem vesz komolyan. De legkevésbé fél tőlük a kamarilla, akiről most azt hangoztatják, hogy az osztály el őt. No de nem baj. Vissza fogja venni. Szüksége van rájuk. Szüksége van egyiknek a mására: Ennyi éppen elég volt a haragból. A nemzet megértette ismétellen ebből, hogy a nagy alkotmányos sérelmet a hatalmi párt a mungó-alkotmányos sérelmet meg a kamarillának soha had nem nehezítette meg a kamarillának soha csak éppen azt, hogy őket egy kissé elcsapták. Annál edesebb lesz a viszontlátás, mert ők és a kamarilla egy huron pendülnék.

A KÖZLEGELOK JAVITÁSA.

Ministeri körrendelet.

Most, midőn Debrecen közlegelőjét mindenáron meg akarják semmisíteni, különösen felhívjuk az illetékes körök figyelmét azon körülményre, hogy a földmivélsügyi kormány legújabb körrendeletet intézett a vidéki gazdasági egyesületekhez, melyben arra szólítja fel a gazdaközönséget — hogy amennyiben rétjeik és közlegelőik javításával foglalkozni kívánnak, vegyék igénybe a földmivélsügyi kormány szaktanácsát. A miniszterium hajlandó minden esetben szakközegét a javításra szoruló helyre ingyenesen kiküldeni. Figyelemre méltó megjegyzés, hogy a miniszterium kérdésére a legelőjavítás és a legelővétel ügye már szépen neki is lendült. A legelővételknél erősen támogatja a legelővadásról községekhez az új altrulsta bank, mely a községek által vásárolt legelőterületek összes vé-

minden külső kelemetlenségeivel elátva, még kedvünk volt táncolni.

Az urak már-már magyarosan fogták a dolgot! Inni akartak. Akkor derült ki, hogy ez egy antiakoholista hely! Azokban az üvegekben ott a svéd urak előtt mézinaszörp és más hasonló ital piroslik. Az se érdektelen, hogy a bál pont éjféli 12 óráig tart csak.

Az alkoholoról lévén szó, megemlítem futólag a vonatkozó törvényeket. Minden kávéházat, korsrát, vendéglőt pont 12 órákor zárnak. Mindenki, haza megy. Senkinek sem jutna eszébe késkedni, vagy arra unszolni a vendéglőt, — hogy zárja csak be az ajtókat, majd ők eldölgának odabenn.

Érdekes pillanat, mikor több száz ember egyszerre, mintegy varázsóra emelkedik fel, ha az óra kongatni kezd az éjfélt. Ott ugyan senki sem addogál, magáért az itaiért. Ezt ott igen bűcs törvények korlátozzák.

Ha valaki vendégöbe megy reggel, dében, este, annak az időszaknak megfelelően előbb étkeznie kell, aztán kap meghatározott kis adag italt. Ha megitta, dehogy is kap mást. Előbb ismét ennie kell. És ez így megy láncolatosan. Ilyenformán nem nagyon merül bele senki valami nagy dárídóba.

Továbbá az által. törvényei úgy rendelik, hogy pálinkát reggel 9-től este 6-ig szabad érnüni. Egy iternék az ára 1 korona 60 ére. De már este 6-tól, mikor a munkásosztály szabadul, ugyanannak a pálinkának a litere 2 kor. 90 ére. Szombaton délután csak 2 óráig tart

telárára nyujt kölcsönt, Letóvé teszi ezáltal, hogy a legelővétel és berendezés költsége, legelőre hajtott jószágok után szedett fűbér törlesztésé a községek.

Debrecen városa nemcsak hogy a közlegelő javításáról nem gondoskodik, hanem a már meglévő szép területet fel akarja darabolni. A közlegelő javításáról Debrecen hivatalos köréinél szó sincs, legfeljebb csak arról, hogy a közlegelő használható részét fel kell töretni. A kopár szikpedig, amely nemcsak egészséges állattenyésztésre, de még sovány kenyer termelésre sem alkalmas, — megmaradhat persze közlegelőnek. Arra azonban nem gondol nem Debrecen, hogy, ha már mindenképpen úgy kell lenni, amint kieszte, az állatállomány éhen éppen se pusztuljon. Mert akkor esetleg elhullott állatok husát enne kénytelen enni!

A kopárs ziket tehát javítani fogja Debrecen. Talán lesz belőle valami? Biztosnak ez a legkevésbé sem biztos. — És ha nem lesz belőle semmi? Az sem baj!

Minden gyanus itt a hivatalos eljárásban: az is, hogy a nemes város bir-e a kellő körültekintéssel, — az is, hogy jóindulatu gondossággal viseltetik-e a mezőgazdaság felette fontos kérdése iránt.

A földmivélsügyi kormány ismerve a mi viszonyainkat, százsor visszautasította a kalandosabb-ir-kalandosabb hortobágyi hasznosítási javaslatokat, — és hogy a továbbiaknak végre elejét vegye, még a fent ismertett ministeri körrendelet kibocsátása előtt hasonló szellemből kiindulva megígérte, hogy folyó évi május hó folyamán szakértőit leküldi a Hortobágyra, és ha hivatalból, de legakább szakértelemmel és a közérdek szem előtt tartása mellett hozzá fog szólni a hasznosításhoz.

Nem tudjuk, hogy mit jelentsen a városnak az az eljárása, hogy ezen leirat birtokában is arra határozza el magát, hogy «sans gene» tovább hasznosít.

Egy közgyűlési határozat kierőszakolása a ministeri szakértők kiküldése előtt olyan képtelen eljárás, hogy a város előjárósága erkölcsileg szinte tehetetlenné tenné magát a kormányhatóság előtt.

az olcsó ár, azután már drága. A legkisebb mennyiségű pálinka, amit kimérnek: 1 liter.

Ilyenforma törvényekkel védi a svéd állam a népet.

A svéd gimnasztika hazájában igen nagy jelentőségű a fürdés. Az életének felét — nem mint nálunk, ágyban hanem — vízben tölti az északi nép. Ugy képzelem, hogy ott nincs is beteg ember. Svédországban a fürdőruha ismeretlen fogalom. Nem használják. A test kultuszát idealizálták az erkölcsi tisztaság. Csak egészséget és erőt lát a fizikumban. Száz meg száz gyerek és leány, asszony kergetőzik a napon. Igazi bölédog, irigylésre méltó, intelligens, szabad élet. Érti az ember, hogy a lélek látásában van a biztosíték, hogy itt egészséges, álszenteskedés nélkül való, tiszta érzésű emberek kelnek ki a tengeri habokból.

Fürdő-kabinok sincsenek. Minek? A jegyváltásnál mindenki kap egy törülközőt. Kiszolgáltató szentélyzet sincs.

A férfi-osztályon is masszírozó nők vannak például a gőzfürdőkben. A szó teljes értelmében szoborszerű nők, akiknek ajkán egyetlen hang el nem röpöppen. Hiába kérdeznak tőlük bármit: ők nem halának. Ezzel a diszkrét, hideg, előkező magatartással eléri Svédország azt, hogy a testápolásnak magasan fejlett esztetikáját éri az idegen, míg üres, felesleges fecsegéssel, mindenesetre más jeleget nyerne a világhíres svéd fürdő-intézmény.

Mondanom sem kell, hogy a svéd tornának mekkora szerep jut itt. Meglátogattam egy tornatanárképző-intézetet. 3 év a rendes évfolyam

Okvetlenül nemzeti táncot akartam látni! — Végre is a portás megadott egy címet, ahol az ő állítása szerint a közeposztály találkozik.

Gyorsan hát egy autóbá! Cifra ruhás portások, inasok fogadnak. Érdekes: férfiaknak drágább a belépti-jegy. Egy operett színházban vagyunk. Fényes világítás és virágdisz. Lassan-gyúnt felni kezdenek a fűdszínti és erreletli ülőkények. Fenn egy páhoigyban megjelenik egy ur és ettől kezdve az ő intésére történik minden. A terem közepén a pódiumon elhelyezkedik egy spangol zenekar. A tőbadurt játszó. A közönség halkán étkezik; eszik, iszik, de most mindenki leeszi az evőeszközt és a művészi játékra figyel. Aztán vége egy szárnak. Ekkor mozgólódás támad. Innen is, onnan is leszáll valaki és táncra perdül a közönség. Némelyek estélyi ruhában, a többség azonban utcaiban. — Keztyűvel, káppal, úgy, ahogy az utcáról bejött. Akinek nincs táncosa, az se áru! petrezsejt. A hölgyek egymással táncolnak. Elegáns könnyedséggel lebegnek tova. Mert hét kére: a stockholmi báteremben is a boston járja!

Nesze neked nemzeti tánc! — gondoljuk megunkban. A magyar uraknak jó szeme van! Hamarosan kőszemelik a legfessebb svéd leányt és egy-két köhintés után már ott hajlonganak előttük. És a svéd leány: — nem megy el. Tudja az ég, má a szokás náluk.

Vigasztalású magyar magyarral táncol. — Islen tudja miért, hatalmas tapsot kaptunk. Ha egyebért nem, de azért igazán megérdemeltük, hogy hetekig tartó áfando, fárasztó utazás után, tördőtőten, porosan, komrosan a turistáskodás

A közgyűlés előkészítése.

A jog- és pénzügyi bizottság ülése.

A város jövő héten tartandó közgyűlésének tárgysorozatot látta el javaslatokkal a jog- és pénzügyi bizottság. Több érdekes ügyet tárgyalt a bizottság. Így a felállítandó kocsiároló ügyét, melyre nézve javaslatot tettek, hogy e célra a város 100 kat. hold területet engedélyezzen át a közgyűlés 15 ezer korona évi bérért a vasútforgalmi társaságnak.

A rendőrség új palotájának ügyében is azt javasolta a bizottság, hogy az építkezést határozza el a közgyűlés és amennyiben a felveendő nagykölsön öszj nem volna elintézhető, a szükséges építkezési összeget függő kölcsönként vegye fel a város.

Az ülésről részletes tudósításunk a következő:

Az ülésen Vargha Elemér elnököt. Jelen voltak: Magoss György dr, dr Tüdös János, Fejér Ferenc dr, Márk Endre, Jánosi Zoltán, Szilágyi Imre, Rostás István, Jeney Géza, Sinka Sándor, ifj. Schwartz Vilmos, Kenézy Gyula dr, Acél Géza, Tóth István, dr Freund Jenő, Kertész Imre, Csanak József, Révi Nándor, Vásáry István dr, Sz. Szabó László dr, Poroszlav László.

Kisebbségek.

Az ülés megnyitása után a Miklós-utca 23. számú és a Wesselényi-tér 8. számú ház megvételének ügyét tárgyalták.

A két telekvétel nagy vitát provokált. Jánosi Zoltán a házak megvétele ellen beszélt. Kívánta az építkezési engedély megadását a Miklós-utcai ház tulajdonosának. Freund Jenő dr a kérdésnek napirendről való levételét javasolta. Márk Endre a telek bírái ocsónak tartja. Megvénne a teleket.

Tüdös János dr: A szabályozási terv felfüggesztésére tételezett indítvány, amely még nincs elintézve. Amíg tehát az indítvány elintézve nem lesz, a telekvétel dolgát fel kell függeszteni. Minthogy ebben az ügyben Freund Jenő és Révi Nándor a napirendről való levételi indítványát visszavonta, magáévá teszi s kéri levenni a napirendről az ügyet.

Jánosi Zoltán kijelenti, hogy OTüdös János félreértette a bizottság intencióit. A szabályozási terv megváltoztatásáról nincs szó. A végrehajtásának felfüggesztését kívánja a bizottság.

A bizottság szavazással döntött és elhatározta, hogy az ügyet leveszi a napirendről.

és azonkívül 1 év a gyógytorna-kurzus, reignek tanterme egy orvosi műteremhez hasonló, ahol preparát testeken végzi tanulmányait az ifjuság. A bonctani intézet mellett áll a hatalmas könyvtár. Nagyszerű sport-eszközök, hatalmas termek a falikkal is sejtetik, hogy itt a tornaszat egy hatalmas, egészséges nép életfeltétele.

Sietnek kell tovább, de mégis megállók, — hogy megbamuljam a tenger-ágak felett levő felvonható hidakat és a vízduzzasztás különös mesterségét. Aztán egy megadott csengetés-jelre, az ismét leengedett hidakra százával rohan a nép, hogy folytassa útját.

Stockholmnek egyik része egy magas hegyen épült. Az aiso városból egy, az Eifel-törnyéhez hasonló hatalmas lift szállítja az embereket. A megállóhelyről a hegyoldalig, fenn a csoppant magasságban egy hid vezet át. Erről a légi hidról, a Katarinánissenről, csodás kilátás esik a tengerekre, szigetekre. Skót nevezeti ruhás hegyek jönnek szembe velünk. Gyönyörűek. Kár, hogy sietnek kell, át a tulsó városba. Egy gránit szikla utcán haladok. Hegyre emelkedik a bevégás. Acélszürke, feketés vasfornra sziklákba van vágva az utca és csak a tetején, 3—4 emeletnyi magasan a fejem fölött, ott épülnek a házak. Végül fojtonos emelkedéssel az utca végén én is egy vonalba kerülök az épületekkel. Negyed óránként változik az időjárás. Forró nap és süvítő hideg északi szél. Lehetetlen megfelelően elitözködni az idegennek. A kikapcsoló ablakai, ahol húst, vagy zöldséget árulnak, úgy vannak készítve, hogy a kettős üvegü

A kocsiároló

A vasut forgalmi r.-t. kérvényt adott be — kocsiároló műhelyt akart létesíteni s e célra 100 kat. holdnyi területet kér. Tárgyalások is folytak a várossal s kimutatta a társaság, hogy nagy előnyök származnak az intézmény létesítéséről a városra. Egy másik kérvényben a vasútforgalmi a 100 kat. hold terület után 5000 korona évi bért hajlandó fizetni. Egy harmadik kérvényt is adtak be, amelyben 10 évig adómentességet kérnek a városiól. A közlekedési bizottság a kérelem teljesítését javasolja elvileg, de a terület utáni bér 10 ezer koronánál kevesebb nem lehet.

Aczél Géza: A terület a Kishegyesi uton a szegényház mellett jelöletnek ki. A terület lapos és sok munkát igényel, hogy az használhatóvá legyen.

Majd fejtegette a kocsiároló telep fontos voltját. Vasútforgalmi szempontból igen jelentős, eltekintve attól, hogy 3—400 embernek fog kényeret adni a vállalat.

Révi Nándor számadatokat terjeszt elő annak igazolására, hogy a kért területért kevés a 10 ezer korona bér. Ugy látja, hogy a vasútforgalmi kényszer helyzetben van. Azt indítványozza, hogy a terület átengedése a kis állomás kihelyezésével oldassék meg.

Aczél Géza kéri az indítvány elutasítását, mert amit előtte szóló előadott, nem tartozik szorosán a tárgyra, sőt egyáltalán semmi köze a kislátomáshoz.

Jánosi Zoltán meg van győződve arról, — hogy a kocsiároló nemcsak a vasútforgalmi társaságnak — hanem Debrecennek is fontos érdeke. Általános a panasz, hogy a szállítások idején elegendő kocsi nem áll rendelkezésre. Ez egy olyan szempont, amit nem szabad figyelmen kívül hagyni. Debrecen közgazdasági, ipari, kereskedelmi életére óriási jelentőséggel bír a tervezett intézmény. Érdemes áldozatot hozni. — Szükségesnek tartja az átengedendő terület szabatos meghatározását. Helyesíti, hogy meghatározassék a terület fekvése is. Ami a bér összegét illeti, azt jelenti ki, hogy helyesnek vélné az ügyet visszaadni a közlekedési bizottságnak, hogy állapítsa meg, pontosan, mennyi jelenleg a földnek az ára.

Magoss György kijelenti, hogy a kérdésben döntést kell hozni még e hónapban, mert akkor másfelé néz körül. Azért sürgős a társaságra a dolog, mert Olaszországból sok kocsiját akarja őszszel elhelyezni. Nem kell a közlekedési bizottságnak kiadni az ügyet. Kiszámította, hogy a területért 14 ezer koronát kellene évenként bér fejébenk apni a városnak. Az a kérdés még, hogy a finánc közlekedési vállalatnak minősít-e

a vállalatot, ha igen, akkor a pótdobban igazgatóság székhelyén fizeti. Ha nem közlekedési vállalat lesz, akkor Debrecenben fizeti az adót. Minthogy Rutkán is van ilyen kisebb telepe, az adót törvény szerint két helyen fizeti. Elvi határozat hozatalt kell javasolnia a közgyűlésnek. Az évi bért 10 ezer koronában kéri megállapítani.

Tüdös János: Ki van merítve a kérdés, csak arra hívja fel a bizottság figyelmét, hogy vasuti összeköttetés tekintetében Debrecen igen elmaradt. Hogy előre haladjunk, a városnak is kell áldozatot hozni, arra, hogy a forgalom növelésére felhívja az állam figyelmét. A jövő érdekében szükségesnek tartja, hogy az alkalmat — mely a forgalom növelésére nagy jelentőséggel bír, nes zalassa el a város. Azt a javaslatot teszi, hogy a közlekedési bizottság javaslatát fogadják el azzal a kikötéssel, hogy a vasútforgalmi társaság létesítsen fiók telepet Debrecenben s jegyeztesse be magát. Így a város pótdobjárak megfizetésében jelentős támogatást nyer.

Fejér Ferenc azt kéri, hogy nem lehetne a kocsiároló területét még távolabb eső helyen kijelölni. A város terjeszkedése érdekében szól. Elfogadja egyébként a közlekedési bizottság javaslatát, de 20—25 év múlva több bért kell kikötni az évi 10 koronánál. Átlag husz évenként 5 ezer koronával fizessen többet.

Jánosi Zoltán ismételt felszólalása után visszavonja indítványát és elfogadja a közlekedési bizottság javaslatát.

Révi Nándor 15 ezer korona évi bérért hajlandó a területet átengedni.

A bizottság a közlekedési bizottság javaslatát a Tüdös János és Fejér Ferenc módosításával elfogadta. A bérösszeget évenként 15 ezer koronában javasolják megállapítani.

Dr Varga Lajos Vénkertben lévő szőlőjét megvételre ajánlja, mert nem kapott építési engedélyt. A telekért 62 ezer koronát kér.

Freund Jenő az ügy napirendről való levételét kívánja.

Szilágyi Imre a kisajátítási eljárás megindítását kéri javaslatba hozni.

Aczél Géza: Minthogy ez ügyben a közgazgatási bizottság is kimondta már a kisajátítást, a város más intézkedést nem tehet.

A bizottság a kisajátítási eljárás megindítását javasolja.

A rendőrségi palota.

A közgyűlés már régebben elhatározta, — hogy a rendőrség központi palotájának felépítését a Kossuth-utca 20. számú telken. A költségek 800 ezer 400 koronára rugnak. Pavlovits Károly műépítész, aki egy régebbi ajánlatával

kirakat két táblája között fojton folyvást friss vezetéki víz zuhog alá.

Oly kelemen látvány, hogy az ember okvetlenül húst fog ebédelni. Színlapok ékeskednek a sziklák oldalán és ebből meg tudom, hogy a Tajurit és az Ördögüt 70-szer adták a stockholmi színházban. Egy kirakaiban a Herczeg Ferencz «Gyurkovics leányai» könyvét látták.

Még egy kis tengerágon hajóközorót lát. Ugy, mint Budáról Pestre. Egész sereg furcsa nevű hajó siklik el mellettem. Ott mennek az Eskilstma, a Stussarjan.

Vége a déli városrészben vagyok. Ott emelkedik talán Európa legnagyobb elemi iskolája, a «Maria folkskola». Karl Lidman, az iskola-igazgató fogad, egy rendkívül kedves, barátságos r, aki véletlenül odasétált, hogy megnézze, hogy halad a munka. Akkor végezték a múlt tanévben való rongálások javítását. Külön lépcső van a feljára, külön a bejárata. Külön termek a szűkkel való érintkezésére. A folyosókon ivó- és mosdóeszközök a gyermekeknek és kék plüspannagok a pihenésre. Nagyon bájos és kedves a tanítónők szobája. Minden osztályban a megfelelő könyvtár. Zöld linoleumtalapok minden szobában. Világos, derűs sziklakövekben. Alatta parkett. Világoszöld falitáblák. A falon ült és nem feketék, mint nálunk. A falakon, apró fogasokon kicsi kis vászontáskák. Minden növendéknek egy. Ebben tartja a törülközőjét és szappanját. Szület van december 15-től 3 hét és nyáron 3 hónap. Tessék most meg elképzeini ezt az iskolát: 4000 gyermek jár ide, 145 tanító működik 129 osztályban. 7—8 év az iskolai végzés. Egészen más rend-

szerű képesítést ad, mint nálunk. A három aiso osztályban nőtanítók vannak és fiu, leány közösen tanul. A felső osztályokban is együtt tanulják a kézimunkát és rajzot. A síjld teremben egész kis gyárat taláunk, annyiféle eszköz van ott. Minden terem felső világítást kap és központi fűtése van. Persze idefenn északon fűtesztendei sötétség van. Eppen ezért egy-egy tanteremben 22 villanylámpa van elhelyezve.

Ami különösképpen érdekes: mindennap a gyerekek megfürdenek. Ott áll a nagy medence és minden osztály fürdik tanítója felügyelete alatt és csak azután megy iskolába. Tessék elgondolni ennek fizikai és etikai hatását!

A művészi érzék fejlesztésére különös gondot fordítanak.

Csupa derű, fény, világosság minden. Világoszöld, kék, rózsaszín, halványlila falak, minden osztály más-más verőfényt tükröz vissza. Nem véletlen szeszély, hanem mélyen szántó logika. Azért van ugyanis, mert a gyermek szemé megunja a rideg, komor falakat. A bájos, finom hangulatokat emeli az a sok szép kép. — Csupa kacagó gyermeket ábrázol mind. Virágot, mesolygást. Aztán a sportképek. Ahogy rohannak a toboganon, ahogy törtetnek előre a skivel a hegyeken, ahogy sikanak tova a befagyott tengereken. A gyermekek betöltött 6 évtől bevégezt 14 éves korukig iskolaköteések.

Aki gondolkozik, ezekből is megértheti, miknek köszönheti az északi nép az ő fejlett kultúráját, amelyel együtt jár a vívia az elismerést.

Aki szeret bolyongni a világban, menjen fel a magas Északra, ismerje meg az északi csillag honát.

kapcsolatosan elvállalta a rendőrségi palota tervezését, a terveket elkészítette.

Rostás István kijelentette, hogy a rendőrség központosítása okvetlen szükséges az adminisztráció miatt. Az új épületben az összes hivatalok és ügyosztályok nyerne elhelyezést. A fogház a mostani állapotában botrányos. A Szentanna-utca 9. szám alatt lévő rendőrségi épületet a tulajdonos a lejáró szerződéssel nem hajlandó megújítani, így nem lesz helyisége. Kéri ezen körülmények alapján a rendőrségi palota sürgős felépítését javasolni.

Márk Endre a 17 millió kölcsönben fel van már véve egy összeg az építkezésre, de azt hiszi, hogy ez kevés lesz. A költségek fedezetét nem látja. Bármennyire sürgősnek látja az építkezést, legelsőrendű teendőnek tartja, a fedezeti alapját is kimutatni. A kérdés levételét kéri a napirendről.

János Zoltán hasonló értelemben szól. A terveket szakszerűen elbírálni nem kívánja, de ki kell térnie arra, hogy az új palota igen lapos épület. Semmi csin, semmi izlés. Egy kis dísz kell okvetlen adni a palotának. Felkéri Pavlovicsot, hogy disztse az épületet, hogy egy kedvesebb benyomást nyújtson.

Fejér Ferenc a rossz pénzügyi viszonyok hátráltatják a város kölcsönének felvételét. Bizonyos hogy a rendőrség 1913-ban nem fog az új palotába költözni. Nem helyeselné, ha a tervet minden tárgyalás nélkül levették a napirendről. Kimondaná, hogy az építésre a pályázatot ki nem írják, amíg a tanács a költségek fedezetére módot nem nyújt. Az épület csinoságára ügyelni kell. Felvilágosítást kér, hogy a harmadik emeleten lévő mansard szobák mik lesznek.

Rostás István: Irattárak lesznek.

Fejér Ferenc egy kis leírást is kíván az épületről. Hány szoba lesz, stb. Kéri a legközelebbi tárgyalásra becsatolni.

Révi Nándor javaslatot tesz a palota haladéktalan elkészítésére; költségvetést és a tervek átdolgozását július 1-ére kívánja.

Aczél Géza: Az első kérdés, akar-e a jog- és pénzügyi bizottság a közgyűlésnek javaslatot tenni? Ami a terveket illeti, arra nézve megjegyzi, hogy változtatásokat kell tenni. Szükséges még a költségekre nézve, hogy a fedezet ki legyen mutatva. Elvi határozatot kell már most hozni az építésre.

Rostás István csak azt említi meg, hogy felszerelésről is kell gondoskodni az új épületben. Íróasztalok, pamlagok, szekrények, iratállványok, székek kellenek.

János Zoltán, Jeney Géza felszólalása után Magoss György tett indítványt, hogy a közgyűlés rendelje el az építkezést, a költségekre nézve, amennyiben a felveendő kölcsönből nem jutna fedezet, határozza el, hogy ez év őszén a tanács egy függő kölcsön felvételére tegyen előterjesztést.

A bizottság Magoss György indítványát elfogadta.

A városi díjnokok a nyugdíjintézetbe való felvételüket kérték. A bizottságban szimpatikusan fogadták a kérelmet s javasolják bizonyos kikötésekkel azt teljesíteni.

Az ülés ezzel véget ért.

A válság. A pólitikai válságban semmi érdemleges új mozzanat nincsen. Nincs hír a nagy érdeklődésű várt következő audienciáról, gróf Khuen és Lukács László kihallgatásáról sem. A válságnak ez a mozduatlansága ő felsége akaratából van, aki a múlt heti audiencián már jelezte, hogy ha a hatvanhetes pólitikusokat meg hallgatja, egy darabig gondolkozni fog előterjesztéseiken. A kormány körében változatlanul az az impresszió, hogy ő felsége meghallgatott tanácsainak javaslatai szerint fogja meghozni a döntését. Szó sincs róla, — így mondják — hogy elhatározása körébe bevonná a trónörökös is, sőt mind a két meghallgatott pólitikus előtt elérték hangozta, hogy a rezolúcióval szemben ő neki magának is támadtak aggodalmi s ezt oly élesen hangozta, hogy nyilvánvaló volt tiltakozása a trónörökös közbejézéséről szóló hírek ellen.

A kontár munka hatása iparunkra.

Debrecen, március 19.

Közgazdasági állapotainknak egy nagy nehézsége, hogy fejlődni és javulni csak igen hosszú és kínos akadályokon tudnak. Ha ezen akadályokat egyszerre egyözni nem lehet, le kell egyözni folytonos kitarással, a felpanaszolt állapotoknak újra való és mindig erőteljesebb hangoztatásával.

Egy ilyen akadály, egy ilyen sokszor felpanaszolt kérdés a kontármunkának a mi iparunkra és közvetlen a nemzet sokféle és óntos érdekére való káros hatása.

A kontár munkás vagy azáltal áll elő, — hogy a tanonc több mesternél próbált, sehol se tanul rendet és figyelmet; vagy pedig azáltal lesz, hogy megtanul csinosan dolgozni bár, de önálló üzethez anyagi ereje nem lévén, jó munkáját kontár munkálkodásra áldozza s így bele szokik a rendtelenségbe, dolgozik pillanatnyi szűk ségleteinek a kielégítéseért, hova-tovább mind ocsóbban és mind rosszabbul. Így csinál akár az előbbi, akár az utóbbi kategóriába tartozó kontár munkás az önálló jó iparosnak beteges állapotra vezető konkurenciát. Csinál nemcsak azáltal, hogy elszedi előle az ocsó jánoskodással a munkát, hanem azáltal is, hogy ocsó kintalkodásával a gyári termelők malmára hajítja a vizet és elősegíti így a nagyobb, kisebb és legkisebb mesterek közt való tétőngő különbséget. Még ezen felül kontárrá való fejlődésével mind megbizhatatlanabbá teszi a magyar ipart.

A kontár tehát az okosan és helyes üzleti számitással dolgozó iparost kiszorítja két könyökkel és a szükség esetén dolgozik barom módjára, vagy munkát vállal nagy halommal. Így természetesen a gyors és minden szakértelem nélkül vállalt munka az igényeket ki nem elégítheti. És ime ilyen kontár munkát kap a fogyasztóközönség a gyári termelőtől, mert kontár munkásokkal dolgoztat.

A magyar ipar termékei közül így lesz évről-évre nagyobb a kontár rendszer termelése. Mi egyéb következik ebből, mint az, hogy a fogyasztó közönségnek mind nagyobb lesz a csajódása az ipar iránt.

És a fogyasztóközönségnek ez a csalódása a becsületesen folytatott iparra is rányomja a megbizhatatlanság látszatát. Ez a látszat persze csak látszat, de mégis ebből itél a fogyasztó és a kontárkodás intézménye így válik a magyar ipar jóságának, erejének, szakképzettségére teljességének hangos tagadásává.

Igen, a műhely fegyelméből, rendszeretéből a szabadosság útjára tért munkás átka a műhely becsületesének. A kontár munkás a maga cigányos szükségletére berendezett szállásán a züllésnek folytonos lejtőjén halad, akár a kényszerűség, akár a szakképzettség hiánya juttatta legyen oda.

Hát nagyon is fájdalmas bizonyosság, hogy a kontár munka további fenntartása az iparos-ságnak egy egész nagy társadalmát rontja meg. Már pedig a magyar iparososztály megbizhatóságának, erősségének, egészséges állapotának fenntartása sokkal nagyobb érdek, mint ama megbizhatóság, erősség, egészségi állapot megrontó átkának a szabadon hagyása.

A kontár munka az államhoz való tartozandóság viszonyát is láztja. A kontár munkás eltévesztli szemét elől a hazához való ragaszkodás szükségét, az ő magasabb emberi mivoltát. Akár barom módjára, akár hozzáértés nélkül dolgozik, mindkét esetben csak lelketlen

gép módjára cselekszik. Vagy odaadja erejét kizsápolozásra, vagy pedig szédeleg munkálkodásával, hogy egyik pillanatról a másikra fenntarthatja magát. Rend, fegyelem, okosabb üzleti érdek, szaktudásból eredő műveltség hiányának róla, miért is helyes érzékkel nem tudja megítélni a körülötte élő társadalmat, hanem inkább gyűlöli azt. Magasabb eszmekörbe nem tud felemelkedni, mert gyűlöletének ólomlába is visszatartják az emelkedéstől.

A kontár iparos munkájával a társadalom összes rétegeire beteges, káros hatást gyakorol, miért is együttes erővel, karöltve kell oda hatni, hogy a kontárkodás az iparban a helyett, hogy mindjobban elharapódzanék, egyre csappanjon és e hákfene kiirtassék és a magyar ipar — a mi felette kívánatos — tiszta, erős és egészséges lesz.

Egyház és iskola.

A tiszántúli kerület a konventhez. Tudva-lévően a Debreczenben felállítandó diákonissza-képző intézet részére a tiszántúli egyházközséget 2000 korona segélyt kér a konventtől. Az erre vonatkozó kérvényt Baltazár Dezső dr. püspök ma küldötte fel a konvent elnökségének Budapestre.

A tanári pályázatok. A debreczeni református tanítóképző-intézetnél a földrajzi tanszékre meghirdetett pályázatra a határidő lejártáig az aábbiak nyújtották be pályázataikat: Arday Pál dr. miskolci ref. főgimnáziumi, Diószegi András okleveles, Cseke Domokos okleveles, Osváth Odón debreczeni ref. tanítóképzői helyettes, Hir-bay András dunaföldvári, Koppányi Béla rozsnyói, Uzonyi Ferenc dr. bánffyhungyadi, Ecsedi István debreczeni, Balogh Ernő dr. kolozsvári, Szondy György okleveles, Münch Szilárd gyulai, Jóvér Antal konf.romi és Berentes Lajos bekési tanárok.

Bizottsági gyűlés az egyháznál. A református egyházközség gazdasági bizottsága ma délután 3 órakor az egyház tanácsstermében gyűlést tart.

Pénztárvizsgálat a kollégiumban. Kovács József polgármester helyi gondnok vezetésével hét-főn pénztárvizsgáló bizottsági gyűlés volt a kollégiumban. Meglepo vizsgálatot tartottak mind az egyházközségi és kollégiumi, mind a háznagyi pénztárnál. Mind a két helyen a pénztárt rendben találták.

A társadalom.

— Egy asszony levele. —

Erdekes és naiv levelet hozott a posta a mai napra számunkra: pompásan jellemzi egy nőnek a lelkivilágát és ezen felül megszívlelendő dolgokat is tartalmaz. De ime beszéljen a levél maga.

Debrecen, március 19.

Tisztelt Szerkesztő Ur!

Jól tudom, hogy az asszonyok írásait a szerkesztőségek bizonyos mosolylyal szokták fogadni, ha bármennyire udvariasak is, mert a tisztelt zsurnálista urak szuverénitásukat látják megítélve, ha a gyöngédebb nemből is válnak a hírlapírói tollal kezébe merészkedik verni. És hogy én mégis e merészséget vagy mint a zsurnálista urak szokták mondani, ez aintantumot az ők bevehetetlen várak ellen elkövettem, az igen természetesen a Szerkesztő úrtól függ, hogy helyet ad-e, vagy nem az én megírandó leveleimnek, amelyek olyan impressiókról akarnak számot adni, amikben a tisztelt riporter uraknak nincs részük, mert az asszonyi zsurokra tiszteletjegyet nem küldenek nekik. Ezekből a zsurokból ugyanis a férfiak számúve vannak és azért, mivel nincs ellenőrző szem és fül olyan megnyilatkozások és kritikák hallhatóak, hogy azok éppen az újságírók tanuságára, akik a közvéleményt csinálják, elmondok egyetmást, hogy

leszürve azokból az igazságot figyelmeztessék a magyar társadalmat, hogy erkölcsi tekintetben nagy lejtőre jutottunk és ma holnap a közvélemény nem fog különbséget tenni:

A becsületes és a könnyelmű nő között. Már pedig a férjemtől hallottam, hogy a hatalmas római császárság bukását is az erkölcsatlenség is idézte elő.

Az pedig — mint szintén a férjem mondja — hatalmasabb volt abban az időben — minden államnál és mégis végzetét a nők okozták.

Igaz, sok-sok száz esztendővel történt ez, de az igazság ezer esztendőnk múlva is igazság marad. És ha a hatalmas római császárságnak a sirja az erkölcsatlenség volt, úgy szomorú jövőnek nézünk elébe, mert bizony minálunk is minden téren az erkölcsatlenség kezd felütni a fejét. Politikában, irodalomban, művészetben, társadalmi életben olyan sűrűn találkozunk az erkölcsatlenség jeleivel, hogy ha idejekorán megálljt nem kiáltunk, könnyen mi is római birodalom sorsára kerülhetünk.

Tudom, hogy nagy témába vágtam a fejszemet, de ebből csak a magyar társadalmi élet egyik kinövésével akarok foglalkozni, amely ma holnap nem tud vagy nem akar különbséget tenni a tisztességes és a könnyelmű nő között. Már pedig ha azt akarjuk, hogy az otthon, a családi élet boldog legyen, a tisztességes nő nemcsak megbecsülnünk kell, de tüntetőleg felül kell helyeznünk ama nőknek, — akik letérnek a becsületes utjáról. — Az ilyenektől a társadalom megkell, hogy vonja a tiszteletet, a megbecsülést.

Ugy-e elég naiv vagyok kedves Szerkesztő ur, hogy mindezeket levélben merem megírni, holott kötetekben sem lehetne ezt a problémát kellően megvilágítani —

Kész hive:

Egy tisztességes asszony.

A tavaszi divat.

— Gyermek-ruhák. —

Közeledik a husvét s bár az idő hívőre fordult azért minden gondos családanya nagyon jól tudja, hogy már gondoskodnia kell arról, hogy kedvencei a közeledő ünnepeken új tavaszi ruhákban pompázhassanak a napfényes utcán.

Hatesztendő leánykák számára nagyon alkalmas egy kis kabátka, amely szintén otthon készíthető el, drap Cover cat-ból, kék epongeból, valami vastagabb tavaszi kelméből vagy akár chevot-ból is. Zsészerűen van dolgozva, a nyaknál tréy kihajtója van, melyet selyem borítás és apró gombocskák díszítenek. A jobb oldalon nagy zseb van két gombbal lezárva. Az ujjak hosszúak és közelében záródnak. A kabát csak térdig ér, de teljesen el kell fednie a ruháskát. Hozzá a legjobban illik az elől felcsapott szalmakalap, melyet elől csak egy szalagszorok díszít.

Nagyobb, 12—14 éves leánykák ruháját már fichu díszít, melyet különben nemcsak a felnőttek szeretnek, de gyakran alkalmazzák egészen kis gyermekek ruháin is. Az ilyen ruhácska egészen egyszerű, majdnem teljesen cicoma nélkül való; egyetlen díszje egy bordüre, mely régi B derrayer-mintáival nagyszerűen illik az altwien lichuhoz. A fichu az övben fejeződik be. Az ujjak félhosszúak és feirakott közelékben végződnek a bordüre-kelméjébe. Az alj egészen sima, csak a bordüre-díszítés teszi élénkebbé. A szoknya baloldalon ez az első szegély egész a csipőig felhúzódik. Terrészetesen számkalap járul a ruhához, amelynek elűző széle szalagszorok vagy bokrétaival van díszítve.

A fiuruhák természetesen jóformán változatlanok. Szövetből vagy angol vászonból készülnek. A bizony elől és hátraul három ránc van és ezeken keresztül húzódik a széles v. Nagyon kedvelt az úgynevezett lengyel nadrág.

Ezek a formák a legdivatosabbak az idei tavaszi szezonban. Láthatjuk tehát belőlük, hogy a kicsinyek divatja teljesen alkalmaszkodik a nagyokéhoz, habár a változásai nem is olyan szélsőségesek, mint azoké.

Korcsmai idill.

Féltőltra veriék, azután kifosztották.

Ugyancsak keferetlen kalandja volt a napokban Kádár János hosszupályi lakosnak. A dolgot részletei csak most derültek ki, amikor már az esetből kifolyólag Kádárnak olyan sérülései származtak, amelyek kis híja, hogy vesztét nem okozták.

Kádár János a napokban a hosszupályi Lindenfeld Dániel-féle korcsrában jtdogált, s úgy 9 óra tájban hazafelé indult. Utközben összetájkozott két ismerősével, Kiss Gyula és Erdei András ugyancsak odavaió lakosokkal. A három férfi nagyon rövid ideg beszélgetett egymással. A beszélgetésnek a vége összeszóalkozás lett — már egy régebbi ügyből kifolyólag — s az összeszóalkozásnak meg az lett a vége, hogy Kiss és Erdei együttesen úgy elverték Kádárt, hogy az fájdalommal összerogyott. Ez azonban nem volt elég a két feldühödött embernek, amikor Kádár némileg magához térve kérte őket, hogy ne bánták, Kiss ezen szavakkal: «Még tovább is ugatsz kutya!» rivalt rá s ujból nekiesett, de ezúttal egy nagy husánggal. Amikor a két ember látta, hogy Kádár ugyszóván élettelenül fekszik a földön, igyekeztek őt kifosztani. Ei is vették a szerencsétlen ember pénztárcáját, amelyben mindössze pár korona készpénzt találtak.

Az eset következtében Kádár súlyos beteg lett. A hozzá hívott orvos konstataia, hogy heitek nuiva gyógyulhat csak fel. Az előjáróság az urán először is a két tettesné, Erdeinél és Kissnél házkutatást tartott az elulajdonított pénztárcára vonatkozólag. Azoknak sikerült a pénztárcáját úgy elrejteni, hogy nem akadtak rá. Különben is a két ember mindent tagadott, valómasuk szerint ök Kádárt a kérdéses estén meg csak nem is látták, nemhogy megverték volna. Az előjáróság azonban nem ült fel a tagadásuknak, hanem — további eljárásig — a községházában fogva tartja most őket. Előkerülték most már a szemtanúk is, akik csak megerősítették azt, hogy ez a két ember verte meg olyan csufosan Kádár Jánost.

SZINHAZ.

Ma este A) bérletben:

GYÖRGYIKE DRÁGA GYERMEK.

HETI MÜSOR:

Szerdán: Györgyike drága gyermek, szín. A) bérlet.

Csütörtökön: Leányvásár, operett. B) bérlet. Pénteken: Amor, a pénzügynök, bohózat. Ujdonság. (Piros szintapos.) C) bérlet.

Szombaton: Amor, a pénzügynök, bohózat. A) bérlet.

Vasárnap délután: Csókon szerzett völegény, énekes bohózat. Mérsékelt helyárakkal.

Vasárnap este: Amor, a pénzügynök, bohózat. (Piros szintap.) Kis bérlet.

Györgyike drága gyermek. Ma este kerül színre A) bérletben harmadszor Szomorú Dezső kiváló színjátéka, a «Györgyike drága gyermek.»

Amor, a pénzügynök. Egy minden tekintetben kitünő és mulattató piros-sziniapos ujdonságra készül most a szintársulat. «Amor, a pénzügynök» a címe ennek a pompás bohózatnak, melyet Fereszt Luigi irt és Göth Sándor fordított magyarra s melynek pénteken lesz a premier-előadása. Régen nem volt műsoron ilyen ötletes és szeileres bohózat, melynek clou-ja egy fürdőszoba-jelenet, de annyi helyzet-komikummal, hogy a közönség ki nem fogy a kacagásból. A darabot Kassay Károly rendezi.

Vasárnap délután. Vasárnap délután mérsékelt helyárakkal, 3 órai kezdettel a «Csókon szerzett völegény» című énekes bohózat kerül színre. Jegyeket ez előadásra a színházi pénztár előre árusít.

UJDONSÁGOK

KOSSUTH HALALÁNAK

18-ik évfordulója van ma. Lehetetlen, hogy meg ne dobbanjon minden igaz magyar embernek a szive erre a szóra.

Kossuth Lajos! Mennyi sok szép frázis puffogott a te elveid követésének a jeple alatt. Sokan, nagyon sokan szentségtelenítik meg a Kossuth-nevet már csak azzal is, hogy ajkukra veszik. Bizony-bizony, hamut kell hintenünk a Te halárodnak az évfordulóján és alázatosan kell verni a melét mindenkinek:

— En bűnöm, én bűnöm, én igen nagy bűnöm....

Kossuth Lajos halálának az évfordulója felébreszthet bennünket, ha csak egy pillanatra is, a tunya tétenségek álmából. Számot kell vetnünk önmagunkkal ezen a napon: hát hogyan is sáfarkodtunk az elvekké, amelyeket kincs gyanánt hagyott reánk?

Sokan vannak bizony közöttünk hamis sáfárok. Szegény Magyarország! Neked még szükséged volna sok Kossuth Lajosra, hogy aztán mindnyáján a Kossuth Lajosok sorsára jussanak. Ennyi áldozat talán megmenthetné ezt a szegény nemzetet.

Ertékezzünk a legnagyobb Kossuth Lajos halálának évfordulóján....

— Hangverseny-maifné a Zenedébe. A

Zenede díszterme színültig megtelt előkelő közönséggel vasárnap délelőtt a növendékek negyedik hangversenyén, ahol egész sora vonult fel a szépen fejlődő tehetségeknek. Megiepo készült, séget árultak el a zongora-tanszagon Hirschfeld Piroška, Reichardt Lili, Papp Irén és Borbély Irén egy technikájuk fejlettségével, mint nyugodt, szépen átgondolt előadásukkal. Igen jól játszott Papp Mária, Ujjai Miklós, Tóth Rózsi, Fodor Erzs, Mihalovits Margit, Papp Adé, Nagy Berta és Koszorus Aranka is. Ugyesen kezel a hangszerét Ungár Pál, Mihalovits Jenő és Páricsi Pál (hegedü-tanszak) és valóban élvezetelt nyújtott Király Margit keileres, tiszta csengésű éneke. A maifné frappáns befejezést nyert Brück Gyula Szerenád-jává, melyet két zongorán élvezetes összjátékban, a darab iragyságának megfelelő hévvel adott elő Pogány Erzs, Beck Ilona Matyasovszky Anna és Reichardt Lili. Utolsó délelőtti hangversenyét a legközelebbi vasárnap rendezi a Zenede középosztályú növendékei.

Beleesett az itatóba. Telefonon jelentette a itéglási előjáróság, hogy egy Forgács Gábor nevű munkást a gróf Degenfeld-féle vadászterület itatójában halva találtak. A vizsgálat ez ügyben a legnagyobb körültekintéssel megindult s meg is állapították, hogy Forgács Gábor nem bűntény áldozata, hanem báieset következtében került beie az árokba, amely vízzel volt tele s arra szolgáit, hogy ott a barmokat megittassák.

A vadházasság vége. Jakab Nagy Mária már évek óta vadházasságban él Zsámbó Józseffel Hajduhadházon. Ezek a vadházasságban éők eléggé összefértek volna egymással, de különösen az asszonyt rendkívül ékeserítette az a különény, hogy az édesanyja minden ok nélkül beleavatkozott az ő dolgáikba. Jakab Mária, amikor már nem tudta tovább tűrni az anyja köstekedéseit, öngyilkossági szándékból, marólugot ivott. A mérég nem ölte meg az asszonyt, de súlyos beisó sebeket ejtett rajta.

Patát Leó. Ez a tehetséges fiatal zongoraművész, aki tegnap a Bika-ban tartott művész-délutánon is oly fényes sikert aratott, teljesen meghódította Debreczen város zeneértő publikumát. Határozottságai állíthatjuk, hogy karmesteri étére egyik legerősebb vonzereje a Hajnal-Műlátónak, ahol művészi játékával szinte az igazi műivezet fokára emeli az amugy is elsőrendű erők előadásait. Patátot játszani haláni az öök mozgó gép jut eszünkbe, az a fáradhatatlan kitartás, az a szédületes technika, az az elevenég és négy érzés, melyet minden hangját a zongorának beszédessé tudja tenni, csak az ő művésze. Gratulálunk Hajnalnak ehhez az aquisitionhoz.

— **Berlin-szálloda Budapest.** A főváros lüktető élete újból egy látványossággal lett gazdagabb. A Révay-utca 10. sz. alatt megnyitott a 140 diszesen berendezett szobából álló szálló, melynek vezetését Winkler Ottó, az abbaziai Lederer-pensió volt igazgatója, a Royal nagy szálló volt titkára, a berlini Hotel Monopol volt igazgatója vette át, ami már egymagában garancia a szálló előkelő, szakszerű vezetésére.

— **Eltűnt ruhaneműk.** Dermió Julianna kis-létai lakos feljelentést tett a rendőrségen az sv. S. J.-né ellen. Ez az asszony tőle 140 korona értékben ruhaneműket vett át. Amikor Dermió Julianna a ruhákat — amiket mosás végett adott át — visszaakarta kérni, legnagyobb meglepetésére S. J.-né megtagadta a ruha kiadását, azzal az indokkal, hogy ő semmiféle ruhaneműekre nem emlékszik.

— **Az «Intim-színpad»** (Remény-kávéházban) f. hó 20-án, szerdán mutatja be szenzációs új műsorát. Kneifer Amália, a világhírű lengyel női-komikus kitűnő repertoírjával most fog Debreczenben először vendégszerepélni. Tubai Aranka, az ismeret bájós cabaret-diva felépte szintén kellemes meglepetés lesz az «Intim-színpad» közönségének. Nagy Tília nem ismeretlen előtűnik, de az új műsora, melyet énekel, fog még teljesen ismeretlenek. Ugyazintén Szirmai Vilmos is régi kedvence a debreczeni publikumnak. Szímairól még azt is meg kell jegyeznünk, hogy 20-ikától átveszi az «Intim-színpad» vezetését és minden igyekezetével oda fog törekedni, hogy a n. é. közönséget teljesen kielégítse. A társulat legújabb tagjai még: Wagner Lajos humorista, Bártfai Malvin és Horváth Paula énekesnők. Szóval az «Intim-színpad» a műsora határozottan kitűnő lesz.

— **Brutális tanító.** Szatmárról írják: Még a múlt év elején történt, hogy Láng Vendel két-órás tanító előadás közben egy nádpálcával véresre verte Krajczér Pál 10 éves tanítót azé, mert óráközben egy papírdarabkára ti. kájt. A gyermek a verés következtében trachomás ellobosodást kapott és azóta nem tud leülni. A gyermek anyja a tanítót feljelentette a szatmári kir. ügyészségen, akit ezért hétfőn vont felelősségre a szatmári királyi törvényszék büntető tanácsa. A tanító a tárgyaláson azzal védekezett, hogy a gyermek oly rakoncátlanul viselkedett, hogy ő kénytelen volt megverni, sérülése azonban nem olyan súlyos, mint ők állítják, a trachomás ellobosodást sem az ütések folytán kapta, ezt dr. Kovács nagykörölyi városi főorvosa bizonyította, akinek a véleménye szerint a gyermek nyolc napig feküdhette csak az ütések által szenvedett sérülésekben. Ezzel szemben dr. Vajay Imre kir. törvényszéki orvos azt állította, hogy igenis az ütések folytán keletkezett a trachomás ellobosodás és a gyermek 88—90 napig feküdhette a sérüléseibe, amelyekből sohasem fog gyógyulni. Dr. Vajay Imre a gyermeket egy székre akarta leültetni. A gyermeknek azonban oly fájdalmat lettek, hogy erre képtelen volt. A tárgyalást, tekintettel arra, hogy az orvosok véleménye különböző, elnapolták és az ügyet áttették az igazságtügyi orvosi tanácshoz.

— **Talált agár.** A mentelepen találtak egy barna szőrű agárát. Az agár nyakán egy széles szalag volt, amely esetleges tulajdonosának így már ismeretölelő is szolgálhat. A mentelep igazgatója ezután hívja fel a kutya esetleges tulajdonosát, hogy anemlyiben érő a jelről a kutyában sajátjára ismer, ejtlenkezzék a mentelep igazgatóságánál.

— **Gulyás bika.** Biharnagybajomban Szakács Ferencz lányján Bodnár Gyula gulyás egy hármas fiatal bikát akart beterejni az istállóba. Az engedelmeskedni nem akaró bikát ostorával megcsapkodta, mire a felbőszült Bika a gulyásnak futott és szarvával magásra dobta a levegőbe, a lezuhanó gulyás magán kívül került el. Ekkor a bika nekiment és a gulyást a szó szoros értelmében agyon taposta. Mire a vadult állatot valahogy elűzték áldozatáról kergetni, a gulyás már halott volt.

— **Csak Mauhner-féle magvakat vásárolnak** helyesen gondolkodó, számító gazdák és kereskedők még akkor is, ha mások olcsóbbak volna, mert tapasztalataiból tudják, hogy az csak a magvak rovására és a vevők kárára lehetséges.

— **CSINOS, ÜGYES LEANY PIAC-UTCA 12. PAPIR-ÜZLETBE FELVÉTELIK.**

— **Ókori lelet.** Berettyóújfaluban a góztég-telepén a kubikoló munkások ásás közben egy pár ókori arany karkötőt találtak. A gyár igazgatója a leletet bevitte Nagyváradra a Bihar-megyei Múzeum igazgatójának, aki azt megvizsgálva, odanyilatkozott, hogy a karkötők a Krisztus előtti 4-ik századból valók, tehát legalább 2300 évvel ezelőtt viselték. Az arany nyers értéke mintegy 120 korona, melynek egy harmada a találokat illeti.

— **Halálozások.** Az elmúlt napon elhaltak: Balázs Endre ref. 31 éves, Szabó János ref. 28 éves, Bartha Zsuzsanna ref. 22 éves, Szilágyi Eszter ref. 3 éves, Szabó Eszter ref. 4 éves, Téth Margit ref. 11 éves, Arany Andrásné ref. 24 éves, Csávés Pirokska ref. 14 napos, Vass Julianna ref. 6 hónapos, Papp János rk. 3 hónapos.

A rikkancs a kórházban.

Az összeszóalkozás vége.

Szabó Gyula rikkancs áruja a mi lapunkat is sőt leginkább azt áruja. Eleven, ügyes, megbízható, úgy hogy csak díszére válik ennek a különben roppant hasznos testületnek, már mint a rikkancsok testületének.

Ma délután öt óráig kezdve azonban már nem áruja Szabó Gyula a lapot, nem kiabálja a járkezők fülebe az utcán: «Debreczen! Debreczen!» Nem pedig azért, mert — éppen a kórházban fekszik most, szinte életlenül.

Hogyan került a kórházba Szabó Gyula? Összeesett egy térsával, egy szerelő tanonccal a délután. Valami egészen csekély okból szólaikoztak össze. Az összeszóalkozásnak annyi különben a Petőfi-téren történt — a szerelő tanonc nagyon radikális módon vetett véget. Egy kötéssel, amelynek a végén egy réz-karika volt, többször úgy fejtte sujtotta Szabó Gyulát, hogy az vértől borítottan esett össze.

Szabó Gyulát aztán a mentők szállították el a kórházba, ahol konstataáltak, hogy asz-rütései ugyan nagyon súlyosak, de nem életveszélyesek. Így tehát hihetőleg rövid időn belül megint fel fog hangzani a kiáltás Szabó Gyula ajkairól: «Debreczen!» «Debreczen!»

TÁVIRATOK.

Elmaradt császárlátogatás.

Bécs, március 19. A külügyminiszteriumhoz közelálló «Fremdenblatt» rövid két sorban azt jelenti, hogy Vilmos német császárnak szombatra tervezett bécsi látogatását elhalasztották. Már minden előkészület megtörtént Bécsben Vilmos császár fogadására és érhető, hogy a kir. diplomáciai körökben nagy feltűnést keltett. Sokféle magyarázatot adják az utazás elhalasztásának. Az egyik verzió szerint az elhalasztás oka az, hogy a nemzetközi helyzet az utóbbi időben meglehetősen súlyosná vált és szükségessé teszi, hogy a német császár otthon maradjon. Itt úgy tudják, hogy az angol királyi pár a külföldi udvaroknál tervezett látogatását szintén főképpen a nemzetközi viszonyok miatt halasztotta el, nem pedig a szénsztrájk miatt.

Elsikkasztott milliók.

Páris, márc. 20. A Suez-csatorna értékosztályában néhány nap előtt nagy sikasztásokat fedeztek fel. Leprux értékosztályfőnök egy reggel nem jelent meg hivatalában s mivel gyanusnak látszott a dolog, nyomban rovincsolást tartottak s így jötték rá, hogy két millió frankny értékű papír hiányzik. Leprux-t tegnap L. Lieben letartóztatták. Azzal a járőr mentességét állított elő, hogy nem tudott leányának hozományt adni, tehát így akarta a pénzt előkeríteni.

A császár Cambounál.

Páris, március 19. A ma reggeli lapok írtak adnak róla, hogy Vilmos császár tegnap este váratlanul meglátogatta Jules Cambon berlini francia nagykövetelet. Telefonoztatott neki, hogy téra jönne, ha nincs egyéb programja. A «Matin» nem tud hova lenni a gyönyörűségétől és konstataálja, hogy 1871 óta most történt másodszor ilyen eset, mikor a német császár megjelenik a francia nagykövetségén.

Letartóztatták a szék választás elméletét.

Szék, márc. 20. A lapok tévesen közölték, hogy Hatfaludyt öt szótöbbséggel választották meg, csak két szavazattal győzött. A szék választásnái a főispán rendeletére 30 választót a választási helyiség udvaráról a választás tartására elhurcoltak. Dr. Láng feljelentésére ma kiszabott a királyi ügyész és a főszolgabíró a választásnái elkövetett visszaélések miatt letartóztatta. A lakosság Justh Gyulának táviratozott segítségért. A katonaság a helyszínen maradt.

A nagyhatalmak békeakciója.

London, március 20. A Reuter-ügynökség jól informált olasz körökből úgy értesült, hogy az olasz kormány a nagyhatalmak békejavaslatára adott válasza békülekény hangú. E válasz után remélik, hogy a békeakció nem szakad meg, hanem a nagyhatalmak tovább fognak tárgyalni Olaszországgal és csak azután teszik meg előterjesztéseiket Konstantinápolyban.

Olasz hadhajók török vizeken.

Milano, márc. 20. Itt azt híresztelik, hogy egy olasz hajóraj cirkált Szaloniki környékén, s ez a flotta van kiszemelve a Dardanellék blokkadására.

Szaloniki, márc. 20. Az öböl torkolatával szemközti olasz hajóraj tünt fel s meg lehetett számítani, hogy a flotta 11 kisebb-nagyobb hadhajóból állott. Az itteni lakosság rémülete nem ismer határt. A Kalkidike-félszigeten lázas sietséggel építik az erődöket, a Karaburnufok sáncain új ágyútelegeket szereltek fel. Kersekdelmi hajóknak sem szabad este hat óra után bejünniök a szaloniki kikötőbe.

Közgazdaság.

Budapesti tőzsde:

ÉRTÉK: Magyar hitel 854.—855.—
Osztrák hitel 651.—650.50 — Negyszázalékos koronajáradék 89.65—89.65 — Osztrák-magyar államvasutak 734.50—734.— Jelzálogbank 487.50—487.— Leszámitolóbank 551.50—550.— Hazai Bank 304.—304—Magyar Bank 672.50—671.50 — Rimamurányi 721.75—722.— Salgótarjáni 721.—726—Közuti Vasút 781.—782.— Városi Villamos 425.50—425.50 — Adria 524.—

GABONA: (ötven kilogrammonként) Buza áprilisra 11.61—11.55 — uBza májusra 11.61—11.57 — Buza októberre 10.83—10.81 — Rozs áprilisra 10.05—10.— Rozs októberre 9.01—8.97 — Tengeri májusra 8.72—8.74 — Tengeri júliusra 8.68—8.78 — Zab áprilisra 9.91—9.96 Zab októberre 8.40—8.37.

BÉCSI ÉRTÉK: Osztrák hitel 651.75—650.75 — Magyar hitel 854.—853.— Osztrák-magyar államvasutak 735.—735.— Alpeli 927.50—925.— Déli vasút 106.25—104.50 — Skoda 728.—725.—

A tőzsdejáték megszorítása. Bécsi tudósítónk jelenti: A tegnapi tőzsdén a bankok üzletfeleiktől újabb befizetéseket kértek a tőzsdei ügyletek fedezésére. A bankok eljárásában bizonyos egyöntetűség mutatkozott, amely arra enged következtetni, hogy a bankok megegyezés alapján jártak el. Ertesítésünk szerint formális megegyezés ugyan nincs a bankok között, de az osztrák-magyar bank politikájának megfelelően a bankoknak most az a szándékuk, hogy a tőzsdei ügyletekkel szemben bizonyos korlátozásokat lépjenek életbe.

Pénzügyminiszter
VOITN GYÖRGY.

ZÜGYI SÁNDOR
SZÉN-TÜZIFA ÉS MÉSZ
KERESKEDŐ
DEBRECEN.
Bánffy-és Ignyay-
UTCAK SARKÁN
HUNGÁRIA MALOM MELLETT.
TELEFON: 945 TELEFON.

CLIMAX
nyerszájmotorok és tekomobilok 3-70 HP.
Magasnyomású nyerszájmotorok 15-150 lóerőig
legelőcsébb és legmegbízhatóbb üzemet biztosítják. Üzemköltségük 1-2 fill. Alapvetően zavartalan üzemlő - Pénzügyi felügyelet nélkül! Egy száz gépüzemben!
Kötségetések és árlapok díjmentesen.

Bachrich és Társa
motorgyári fióktelepe
Budapest, Szabadság-tér 17/00

A Debreczeni
butorkészítő asztalosok árucarnok
szövetkezete
mint az országos központi hitelszövetkezet tagja.
Telfon 129. Telefon 129.
Hunyadi-utca 17-19. szám.
Felhívja a tisztelt butorvásárló közönség figyelmét dusan felszerelt árucarnokára, hol Debrecen első műasztalosainak és kárpitosainak termékei a legmérsékeltőbb szabóit) árban áll a nagyérdemű közönség (rendelkezésre, a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig. Megtekintés minden vételkényszer nélkül. Tervek, költségvetések, rajzok díjtalan. A rendelt avagy raktárból megvett butorokért a legmesszebbmenő garanciát vállalja, hitelképes egyéneknek kedvező fizetési feltételek.

Valódi brünni szövetek
az 1912. évi tavaszi és nyári időnyre.
Egy szelvény 3.10 m. hosszú teljes férfiruhához (kabát, nadrág és mellény) elegendő, csak 1 szelvény 7 kor. 1 szelvény 10 kor. 1 szelvény 15 kor. 1 szelvény 17 kor. 1 szelvény 20 kor.
Egy szelvényt fekete szalonruhához 20.- K-ét, színtűgy felöltőszövetet, turistalódent, színtűgy-kangarót stb. gyári árakon küld mint megbízható és szolid cég mindenütt ismert posztógyári raktár
Siegel-Imhof Brünn.
Minták ingyen és bérmentve.
Az előnyök, a melyeket a magánvessző öltöz, ha szabványosságát követően Siegel-Imhof cégnél, a gyári piaccon rendel meg, igen jelentősenek. Szabott, legelőcsébb árak. Örökös választék. Minták, figyelmes kiválasztás, még a legkisebb rendelésnél is, teljesen bris árban.

Aki gyomorfájós, bélbeteg, étvágytalan, lesoványodáshoz hajlandós, használja a számos év óta jonak bizonyult **gyomorsót, Schaumann gyógyszerésztől Stockerauban.**
Aki szabályozni és épségben akarja tartani jó emésztését, használja a **Schaumann-féle gyomorsót**, tapasztaltan fogja, hogy más szerek ellenében mily jól érzi magát.
Gyomorsó eltávolítja azonnal a felesleges **gyomorsavat és előmozdítja az emésztést.** Egy doboz ára 1 kor. 50 fillér.
Gyomorsó-pasztillák kenyelmes s kellemes, ugyanazon hatást teszik, mint a gyomorsó. - Ara tartsólyonként phialával a 10 gyomorsó-pasztillával **kor. 1.50.** Postai szétküldés legkevesebb 2 doboz megrendésénél - utánvéttel
Schaumann gyógyszerész
Stockerauban.
Kapható minden gyógyszerárban.

Grimm Pensio
Budapest, V. Vigadó-utca 2.
Előkelő, csendes, központi fekvés, szabad kilátással a Dunára és a budai hegyekre; az „ngol Királyné“ és „Hungária“ szállók közelében. A földalatti és városi villamos megállóhelye tőszomszédságában.
Modern külföldi pensiók mintájára külön e célra épült helyiségben, elegáns új berendezéssel. Központi fűtés, állandó hideg és melegvíz vezeték minden szobában; villanvilágítás; fürdők; folytonos lifszolgálat. Külön lakosztályok beépített fürdőszobával. Társalgó és ebédlő termek, olvasószoba. Elismert elsőrendű konyha.
Interurban telefon 176-63.

1878 1912
KELETI J.
budapesti cég (IV. Koronaherceg utca 17.) orvos-sebészeti műszerek és kötszerek gyára
ez idén üli meg fennállásának 34. évfordulóját. A cég ez alkalommal egy a maga nemében páratlan,
duz, ábrás jubileumi önjegyzéket bocsát ki.
amely ezen szakmában minden tudnivaló, legmodernebb ujdonságot tartalmaz, szakszerűen rendezve és megmagyarázva és melyet bárkinek - kívánatra - ingyen és bérmentve küld.
A cég főiskkei és specialitásai:
Hygiéniai gummiárak.
Cs. és k. szab. sérvkötők.
Testgyógyászati gépek.
Műszerek és műlábak.
Műfüzők, haskötők, mellfüzők, mell-tartók, hátegyenesítők.
Gummi-görccsér-haristryák.
Gyógyvillanykészülékek.
Betegápoló kocsik és szoba-úrszékek.
Betegápolási és a beteg kényelméhez szükséges, kozmetikai-, utazási-, masszázs és manicure cikkek.
ÜZLETI ELVEI: Gyors és pontos kiszálgálás, szakszerű elintézés, jutányos gyári árak, legelőcsébb hazai ipar!

Ha „FORHIN“-nal permetez,
mert a „FORHIN“ a sokszorta megjavított **BORDÓI KEVERÉK** kész állapotban!
Nagyon erősen tapad a nedves levélre is! Bármily harmatn-l permetezhet vele! Semmi üledéke nincs! Számítatlan elismerő nyilatkozat! Gyártjuk az eddig dr. Aschenbrandt szabadalmát képezett **REZKENPORT** és **BORDÓI PORT** is. Kérjen ingyen és bérmentve leírást **FORHIN**-gyártól BUDAPEST VI. Váci-út 93.

I-SZOR kevesebb a gond,
II-SZOR kevesebb a munka,
III-SZOR kevesebb a munkabér!

BERLIN SZÁLLODA
GRAND HOTEL
BUDAPEST, XI., Révay-utca 10. szám Andrassy-ut mellett.
TELEFON 137-90. Szobák 2 K 60 fillértől feljebb.
140 minden modern kényelemmel berendezett szoba. Központi fűtés, Lift, Vacuumlaener

Felkértnnek mindazok akik Turóczy Sándor technikus címét tudják, közölnék. Nevezett valamikor Debreczenben, a Vargakertben a Tóth Kálmán-utca 40. szám alatt lakott. A címet közlőknek 3 korona költséget megfizetnek
Levelök „O. R. 1894“ jellegére **Dukes M. Nachf.** Wien I/1. cím alá küldendők.

8
Apró hirdetések.

Tíz szög 50 fill., mindeu további szó 5 fill.
Apróhirdetések előre fizetendők.

Balorokai, könyvberendezéseket raktáron tart
Ba'Int József asztalos (Csapó) Berek-utca 8

CSIZMADIAMESTEREK FIGYELMÉBE! Csiz-
máshárba való erős papiros jutányos árban
kapható Darabos-utca 7 sz. alatt.

Nemi bajoknál, hüvelyfolyás, tripper-kankónál csakis
LARICH CAPSULÁK, az ILLÉS-féle Santal-capsulák ezelőtti
használatára 3 korona belüldesssel ingyen postaköltséggel szállítja
ILLÉS ANTAL gyógyszeriára Szabadka

Zongorázik Ön? 3 korona havi előfizetéssel leg-
jobb és legújabb zeneműveket kölcsönöz Or-
szágos hangjegykölcsönző Intézet, Anarásy-

Stern József és Testvére
kefegyár r.-t. városi raktára
Telefon 250. **Piacz-utca 22.**
Ajánlja:
saját gyártmányu legfinomabb kefeárnit
a legolcsóbb gyári árákon. Nagyválasztékban
kaphatók: fésűk, hajtűk, bőráruk, acélárúk.
Parfümök, szappanok és mindentéle tefellete
cikkek

SALVATOR

GUMMI SARKAK
VILÁG CZIKK
UTÓLÉRHETETLEN
TARTÓSSÁGAI

MIND
KA

Ludaser János

! Megnyilt női, pipere csipke és rövidáru üzlete **Megnyilt!**
(Városház épület)

Szalag, csipke, keztyű, ritikül, arcfátyol
harisnya és

párisi ujdonságokban

állandó nagy raktár.

Eladok

átvészelt makkon telet
288 darab sertést,

melyek Kassa város erdeiben
március végén, vagy április
elején átvehetők.

Krigovszky János,
KALOCSA.

150 saját főraktár
a bel- és külföldön

Elsőrangú
elegáns
és jutányos a
Turul-Cipő

TURUL cipőgyár r.-t.

TEMESVÁR.

A monarchia legnagyobb cipőgyára.

Főraktár Debreczenben:

PIACZ-UTCZA 48.

Telefona: 691.

:: Magyar Szabadalmazott Patkógyár Részvénytársaság ::
DEBRECZEN. Sürgöncim Patkógyár.

Telefon szám: 10 - 60.

Csatornázási, vízvezetési és központi fűtési osztályunkat ajánljuk a
nagyérdemű közönség becses figyelmébe.

Osztályunk vezetésével egy kiváló szakférfiut biztunk meg s úgy
a legegyszerűbb, mint a legkényesebb igényeknek is megfelelő
munkálatok végzését felelősség mellett vállaljuk.

Mérnöki terveket és költségvetéseket díjtalanul készítünk. Nagy
raktárunkban hapható minden e szakmába vágó anyag és felszerelés.

Betongyárunk készít mindenféle drótbetétes ciseller és csömöszőit
csöveket, idomdarabokat, aknákat, kutgyűrűket, műveket, lép-
csöket stb. stb. Vállal minden e szakmába vágó munkálatokat.

:: Magyar Szabadalmazott Patkógyár Részvénytársaság ::

Iroda és üzlet: Hatvan-utca 53. szám. Telefon 811.

Gyártelomp: Homokkert, Hid-utca 4. sz. Telefon 10 - 60.